

Plantenfonds

Aardappeltelers kunnen binnenkort een factuur van het Plantenfonds in de bus verwachten. ▶ P. 10

Wintergerst

De rassenproeven bevestigen het bericht dat de wintergerst dit jaar minder opleverde. ▶ P. 28

Katrien Van Herck:

“We hebben de voorbije jaren alles uit de syndicale kast gehaald.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

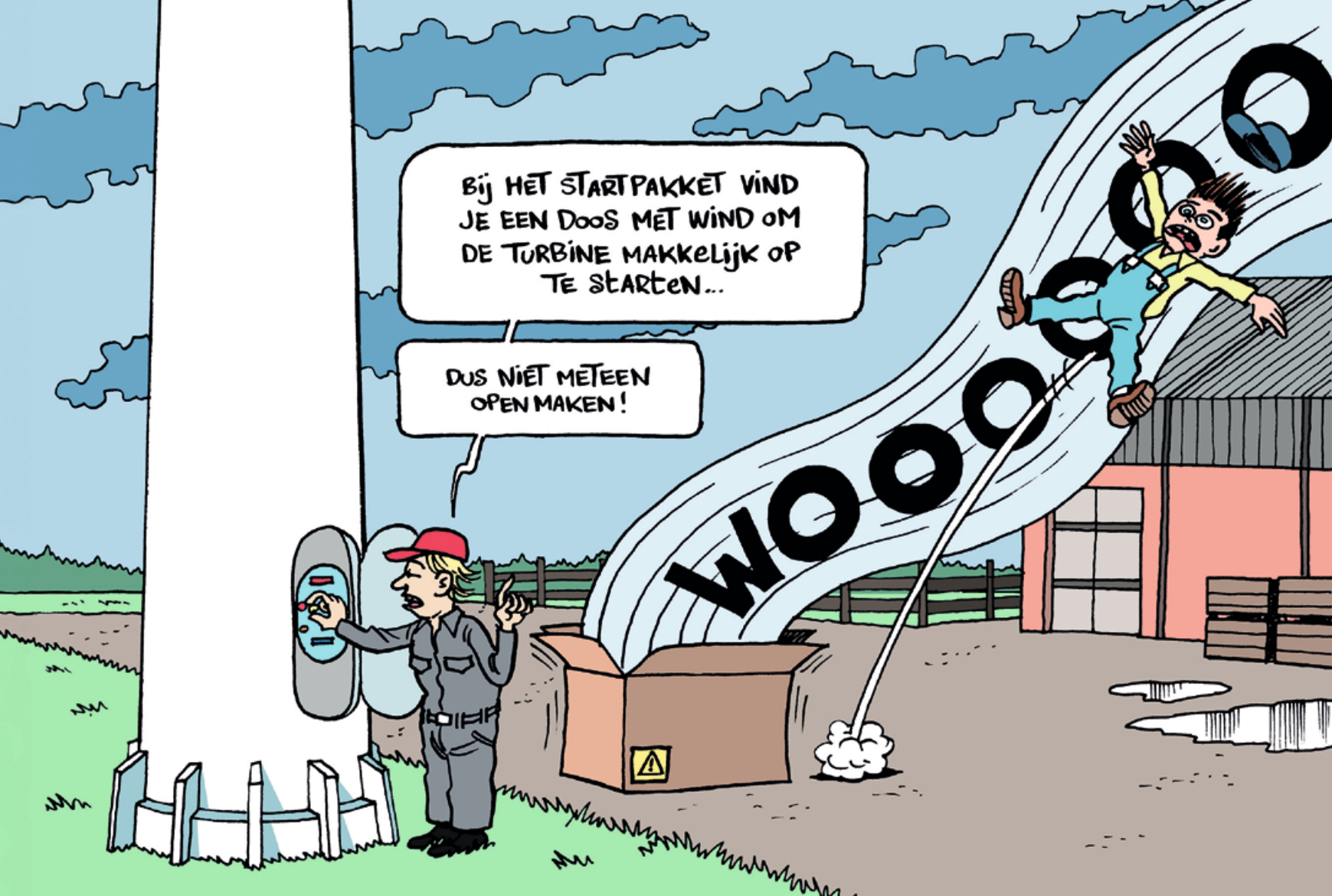

Zomerreeks
Van boer(in)
tot bord en
omgekeerd

Zomerreeks Davy Bovyn ▶ P. 24

*“Bio is een bijzondere markt,
en dus een vak apart”*

Kim

Wil je investeren in windenergie?

Als lid plaats je een windturbine met korting

Een windturbine zorgt voor een lagere koolstofvoetafdruk, een lagere energiefactuur en een verhoogde zekerheid van stroomvoorziening en prijs. Windenergie is zeer complementair met zonnepanelen en er kan een goed financieel rendement behaald worden. Krijg een voordeeltarief op het onderhoud van jouw turbine of installatie bij onze kwaliteitsvolle partners.

Ontdek alle info op www.boerenbond.be/ledenvoordelen

BOEREN BOND
biedt
ledenvoordelen

Van de week

- 5 Waar dienen we verzoekschriften tegen het stikstofdecreet in?

Actualiteiten

- 8 Europa in 't kort
- 9 Kennisgevingen slapende NER uitgestuurd
- 10 Aardappeltelers ontvangen factuur Plantenfonds
- 12 Minister Clarinval plukt eerste peren

Sociale zaken

- 13 Hoe kan ik Oekraïeners tewerkstellen in mijn bedrijf?

De markt

- 14 Commentaar bij de prijzen van vleesvarkens en zuivel

Veehouderij

- 16 Cashflowbarometer

Zomerreeks

- 20 Eerst eten dan geweten
- 24 Biomarkt is een bijzondere markt

Teelttechniek

- 28 Rassenproeven wintergerst bevestigen oogstresultaten

Vraag voor SBB-expert

- 31 Hoe je afspraken beschermen tegen onvoorziene omstandigheden?

Innovatie

- 32 Op zoek naar inspiratie rond regeneratieve landbouw

Regio

- 39 Nieuws uit de provincie
- 50 Dagboek

Boer in de kijker

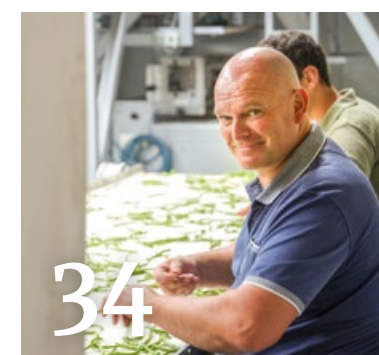
- 48 Brecht en Delphine Dewulf uit Gits

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

Te bezoeken tijdens Dag van de Landbouw

In de Caprinehoeve, een geitenmelkerij die onlangs werd overgenomen door Brecht Dewulf, opende zus Delphine een nieuwe ijshoeve met terras.

Wie is Dirk Martens?

"Dankzij mijn vrouw ben ik landbouwer geworden", vertelt vollegrondsgroenteteler Dirk Martens. Hij installeerde onlangs een nieuwe lijn om boontjes voor de versmarkt te kunnen leveren.

20

Zomerreeks
Van boer(in) tot bord en omgekeerd

"Het is belangrijk om alle schade te melden. Als er niet wordt gemeld is er geen overlast."

David Deheyder,
dienstbetoonaconsulent ▶ p. 36

“De annulatie van de NER’s maakt de negatieve gevolgen van het stikstofdecreet duidelijk.”

Erken onze sector nú als strategische sector

De afgelopen week kwam de brief in de onlinebrievenbus van het Mestbankloket die duizenden landbouwers een deel van hun verworven NER's met één pennentrek annuleerde. Daarmee werd andermaal pijnlijk duidelijk wat zoal de negatieve gevolgen zijn van het stikstofdecreet voor onze sector. Het is ook één van de vele redenen waarom we vorige week drie verzoekschriften indienden bij het Grondwettelijk Hof, waarmee we de vernietiging van het stikstofdecreet vragen.

De kater van het stikstofdecreet is nog niet verwerkt. De vraag van talloze journalisten of onze timing – tijdens de regeringsonderhandelingen – toevallig was of niet, was eerder cynisch. Hadden we niet al vóór de stemming van het decreet aangekondigd dat we naar het Grondwettelijk Hof zouden stappen? Met het verstrijken van de termijn voor het opstarten van de procedure, was dit dus een uiterst logisch moment.

Want een juridische procedure is echt de enige uitweg die ons nog restte na alle bezwaarschriften, talloze boerenprotesten en pogingen tot overleg en voorstellen van oplossingen. Maar langs de kant van de Vlaamse Regering bleef het stil. Oorverdovend stil.

Tijd dus om de bezorgdheden en verwachtingen van de land- en tuinbouwers nogmaals op de agenda te zetten bij de onderhandelaars voor een nieuw regeerakkoord. Want terwijl de onderhandelaars rond de tafel zitten, zijn onze boeren dag en nacht het beste van zichzelf aan het geven om ervoor te zorgen dat er lekker en duurzaam voedsel wordt geproduceerd.

Nú is het moment om onze sector als strategische actor te erkennen en een toekomst voor onze land- en tuinbouwers vorm te geven. Nú is het tijd om in een regeerakkoord een ambitieus beleid te verankeren zodat onze landbouwers de komende legislatuur opnieuw het vertrouwen in hun overheid kunnen hebben en dat zij met de blik op de toekomst kunnen ondernemen.

Dus richten wij ons tot de onderhandelaars met een duidelijke, niet mis te verstane oproep: werk snel aan een haalbaar stikstofbeleid, behoud landbouwgrond voor voedselproductie, maak een rechtszeker kader voor vergunningen en schaf kalenderlandbouw af en verminder de administratieve lasten.

Want land- en tuinbouw(st)ers willen met hun tractoren hun velden bewerken in plaats van ermee op straat te moeten komen.

voorzitter@boerenbond.be

Boeren werken liever op het veld in plaats van juridische procedures te voeren, maar hier is het de enige uitweg.

Waarom dienen we verzoekschriften tegen het stikstofdecreet in?

Boerenbond heeft bij het Grondwettelijk Hof drie verzoekschriften tot vernietiging van het stikstofdecreet ingediend. Dat gebeurde binnen de termijnen die het Hof vooropstelt. “Het voorliggend stikstofdecreet beperkt de landbouwbedrijven in hun ondernemerschap, het biedt geen perspectief en is zo slecht onderbouwd dat het geen enkele vorm van rechtszekerheid biedt”, zegt voorzitter Lode Ceyskens. Met welke argumenten komen we in de verzoekschriften en wat verwachten we er precies van? Waarom dienen we ze nu in, en waarom zijn het er drie? Een overzicht.

Liesbet Corthout en Lieven Vancoillie / Illustraties: Joris Snaet

Het stikstofdecreet bevat onwerkbare maatregelen voor de land- en tuinbouwsector, biedt geen perspectief en vooral ook geen rechtszekerheid. “Het decreet breekt onder meer in op vergunningen, beknot het gebruik van landbouw-

grond, belemmert de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven en ga zo maar door. Dat alles bovendien op basis van een wetenschappelijke onderbouwing die geen steek houdt”, legt Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens uit.

Daarbij komt nog eens dat landbouwers 40 keer strenger worden aangepakt dan andere sectoren. “Dat is pure discriminatie. Wij hebben trouwens altijd al gezegd dat er heel wat juridische problemen zijn en ook de Raad van State heeft daarvoor gewaarschuwd. We willen dan ook die onwerkbare regeling van tafel om zo een doorstart te maken naar een regeling die perspectief biedt en die onze sector ook als deel van de oplossing omarmt.”

Wat zijn de belangrijkste argumenten in de verzoekschriften?

In eerste instantie tonen we aan dat het proces om tot het decreet te komen niet correct is verlopen. Concreet halen ►

we vijf argumenten aan. Een eerste is dat landbouw en andere sectoren **niet gelijk behandeld** worden. Landbouw wordt wel veertig keer strenger behandeld dan industrie of mobiliteit. De landbouwsector moet veel sneller een passende beoordeling maken, waarmee de boer aantoonbaar dat zijn bedrijf geen betekenisvolle natuurschade veroorzaakt.

Het stikstofdecreet is **wetenschappelijk kaduuk**. Zo wordt er uitgegaan van verouderde en verkeerde uitstootgegevens. Er is grote onzekerheid over de wetenschappelijke onderbouw. Bovendien kloppen de gevraagde inspanningen van de landbouwers niet.

De PAS-referentie **hypotheciert de rechtszekerheid** voor onze bedrijven. Deze PAS-referentie is het emissieplafond waar een bedrijf vanaf 2030 niet over mag gaan. Bedrijven moeten hun emissies afbouwen wanneer zij dit plafond overschrijden, zelfs al hebben ze hiervoor eerder een vergunning verkregen.

Verder is er ook de duidelijke **discriminatie van het Turnhouts Vennengebied**. In deze regio worden nog strengere regels opgelegd dan in de rest van Vlaanderen. De doelstelling in het Turnhouts Vennengebied is onhaalbaar.

Het vijfde en laatste argument is de **beperking van eigendomsrechten**. Zo lezen we in het decreet een versnelde afbouw en ruimere toepassing van de nulbemesting. De niet-ingevulde nutriëntenemissierechten worden afgeroomd, dat ondanks eerder afgeleverde vergunningen én ondanks het feit dat de landbouwers deze rechten in het verleden aan een hoge prijs hebben aangekocht. Meer hierover lees je op pagina 9.

Waarom drie verzoekschriften?

Dit dossier is van enorm groot belang voor onze sector. Boerenbond wil niets aan het toeval overlaten en heeft er dus bewust voor gekozen om samen te werken met meerdere gespecialiseerde advocatenkantoren. Alle focusten zij op bepaalde specifieke problemen van het stikstofdecreet en alle drie maakten zij een verzoekschrift op volgens hun eigen expertise.

Creëren we hiermee niet méér in plaats van minder rechtsonzekerheid?

De rechtsonzekerheid wordt net gecreëerd door het stikstofdecreet zelf. Verschillende academici hebben zich eerder al heel kritisch uitgelaten over dit decreet en ook de Raad van State vond dit geen goede basis om op verder te werken. De politiek zelf twijfelt zelfs of het decreet juridisch allemaal wel in orde is, politici hebben zelfs al afgesproken om nu al te werken in de richting van een ander beleid. Boerenbond vecht nu het decreet aan, maar heeft in het verleden al oplossingsrichtingen aangereikt aan de beleidsmakers. Onze organisatie heeft in het verleden al constructief meegedacht en wil dat ook in de toekomst blijven doen.

De sector is bereid om zijn verantwoordelijkheid te nemen en onze landbouwers passen ook vandaag al heel wat maatregelen toe.

Wat vraagt Europa?

Het is logisch om het stikstofdecreet te zien in het kader van de doelstellingen

die Europa oplegt. Europa vraagt dat wij onze natuur in goede staat brengen en houden. Stikstof is in dat kader inderdaad een factor waarmee de Vlaamse overheid rekening moet houden, maar herstelbeheer is zeker zo belangrijk. Wij dringen er al heel lang op aan om daar werk van te maken, met de focus op de Europese verplichtingen.

Boerenbond verzet zich niet tegen het terugdringen van de stikstofuitstoot. De sector is bereid om zijn verantwoordelijkheid te nemen en onze landbouwers passen ook vandaag al heel wat maatregelen toe. En dat is goed. Maar om op die ingeslagen weg verder te kunnen gaan, moet er ruimte blijven voor een sterke landbouwsector en voldoende perspectief voor onze boeren. Dat perspectief is er nu niet.

Verzetten landbouwers zich nu tegen de verduurzaming van de landbouw?

Dat is zeker niet het geval. De Vlaamse landbouwers zetten zelf al heel veel in op verduurzaming van hun bedrijf. Dat doen ze op economisch en ecologisch vlak. De landbouwsector is niet de natuurboeman, hoewel hij vaak wel dat imago met zich meedraagt. Landbouwers begrijpen zeer goed dat ze nog verder kunnen verduurzamen, maar dat moet dan wel gebeuren op een werkbare manier. Je kan niet zomaar van bovenaf draconische maatregelen opleggen die geen rekening houden met de eigenheid van de sector en die zelfs landbouwers afstraffen die in het verleden al inspanningen hebben gedaan.

Wat stelt Boerenbond voor?

Boerenbond stelt een alternatieve oplossing voor. In Vlaanderen gaat het onder meer over het invoeren van een uitstootmodel. Door geleidelijk de uitstoot terug te dringen bereiken we

We vragen aan de onderhandelaars van de nieuwe Vlaamse regering om onmiddellijk actie te ondernemen in de omschakeling naar een emissiereductiemodel.

finaal ook onze doelstelling. Bovendien moet de natuurkwaliteit zelf weer de uiteindelijke graadmeter worden en niet allerlei theoretische modellen en waarden.

Op Europees vlak moeten de doelstellingen van de habitatrictlijn worden herbekeken, want ze zijn niet realistisch voor het verstedelijkte en versnipperde Vlaanderen.

Uiteraard vergt ons alternatief een grondige voorbereiding en een goed onderbouwd dossier. Anderzijds heeft de Europese rechter al beslist dat je opnieuw met de Europese Commissie moet gaan praten als blijkt dat bepaalde doelen gewoonweg onhaal-

baar zijn. Onze vraag is dus een redelijke, haalbare kaart.

Wat in afwachting van de nieuwe regeling?

In afwachting van de nieuwe regeling blijft Boerenbond niet stilzitten. De afspraak om naar een ander model over te schakelen is al gemaakt. De regering in lopende zaken heeft in de nasleep van de boerenprotesten dit voorjaar haar ambitie uitgesproken om versneld werk te maken van de omslag van een neerslag- naar een emissiereductiemodel. Boerenbond vraagt aan de onderhandelaars van de nieuwe Vlaamse regering dat ze hierin onmiddellijk actie ondernemen. De procedure bij het Grondwettelijk Hof is de enige garantie om ervoor te zorgen dat er geen tijd verloren wordt, maar een uitspraak zal nog niet voor morgen zijn.

Wat zijn nu de volgende stappen?

De procedure bij het Grondwettelijk Hof zal een tijd in beslag nemen. Er zullen ook andere partijen naar het Grondwettelijk Hof stappen. ■

Katrien Van Herck
juridisch adviseur
katrien.van.herck@boerenbond.be

We kunnen niet anders

Naar het Grondwettelijk Hof stappen, dat doe je niet zomaar. Boerenbond kan oprecht stellen dat het de voorbije jaren alles uit de syndicale kast gehaald heeft. Niet minder dan 20.000 bezwaarschriften werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek, meer dan 3000 tractoren trokken naar Brussel, er werden constructieve en goed onderbouwde oplossingsrichtingen voorgesteld, er werden talloze kleinere acties en oproepen op alle politieke niveaus op poten gezet ... Toch stemde het Vlaams Parlement op 24 januari een stikstofdecreet met draconische gevolgen voor de gehele sector. Dan kan je als belangenorganisatie niet anders dan ook juridisch de kast volledig open te trekken. Het Hoofdbestuur van Boerenbond werkte daarom samen met niet minder dan drie afzonderlijke advocatenkantoren, elk met hun eigen expertise. De verzoekschriften zijn het resultaat van maanden van intensief overleg, grondige analyses en beredeneerde afwegingen. Nu de verzoekschriften ingediend zijn, is het aan het Grondwettelijk Hof.

“We hebben de voorbije jaren alles uit de syndicale kast gehaald.”

Europa in 't kort

Landbouwbeleid | Boter bij de vis

Deze week vindt de laatste plenaire vergadering plaats van de strategische dialoog over de toekomst van de Europese landbouw. Deze werd opgezet naar aanleiding van het boerenprotest. Commissievoorzitter Ursula von der Leyen verwacht het eindverslag nu meteen op haar bureau. Het zal dienen voor een Europese visie op landbouw die binnen de 100 dagen na het aantreden van de nieuwe Europese Commissie werd beloofd. Dat is tegen maart 2025. De visie zal gebruikt worden bij de opstelling van een nieuw meerjarig financieel kader dat tegen de zomer van 2025 wordt gepresenteerd. Want von der Leyen beloofde de boeren boter bij de vis. Het is belangrijk welk gezicht al die beloftes moet waarmaken en met welk gezag. Tegen het einde van deze week moeten alle EU-lidstaten hun kandidaat-commissaris hebben aangemeld zodat van der Leyen postjes kan bedelen. Vier lidstaten, waaronder België, hadden dat begin deze week nog niet gedaan. Het mankeert aan vrouwelijke kandidaten. De Luxemburgse (mannelijke) kandidaat Christophe Hansen, ook EVP zoals von der Leyen, maakt de grootste kans op de landbouwportefeuille. Hij is Europees Parlementslid en van huis uit vertrouwd met landbouw.

Handelsbeleid | Mercosur op het menu

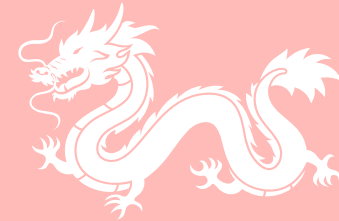
Volgende week komen de toponderhandelaars van de Europese Commissie en de Zuid-Amerikaanse Mercosur-landen (Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay) bijeen. De onderhandelingen zijn in 1999 gestart en bereikten in juni 2019 nochtans een politiek akkoord dat vervolgens in de schuif belandde omdat de EU-lidstaten niet zijn gevolgd. Frankrijk is tegen het

akkoord omwille van de landbouw, Duitsland is voorstander omwille van de auto-industrie. De andere EU-lidstaten hangen daar ergens tussen. Kan het nu wel of niet? De Zuid-Amerikaanse landen zijn niet te spreken over de milieu- en duurzaamheidsverplichtingen die de EU hen opdringt. Ook de nieuwe Europese verordening inzake ontbossingsvrije producten, die eind dit jaar reeds door grote bedrijven moet worden toegepast, ligt hen zwaar. Ook in de EU gaan stemmen op om deze maatregel uit de Green Deal te versoepelen of minstens wat uit te stellen. Ook vanuit de landbouwsector. De EU wil wereldwijd, ook in Europa zelf, ontbossing en bosdegradatie voorkomen door welbepaalde producten op de Europese markt te verbieden die niet zwart op wit kunnen aantonen dat er geen bos voor werd gerooid of aangestast. Die producten zijn palmolie, runderen, soja, koffie, cacao, hout, rubber en hun afgeleide producten, dus ook rundvlees, meubilair en chocolade. ■

Jacques Van Outryve,
senior writer

Een gaucho waakt over zijn kudde. Zou hij wakker liggen van een handelsakkoord?

16

Chinese automerken

In ons land zijn zestien Chinese automerken op de markt (Aiways, BYD, MG, Nio, Polestar ...). Drie gekende Europese merken staan bovendien onder Chinees beheer (Lotus, Smart, Volvo). Dat zie je niet aan de nummerplaat en valt dus niet op in het straatbeeld, wel in de portemonnee. China is sterk in het goedkope elektrische segment. Dat doet Europa pijn, zeker omdat de eigen overheid elektrisch rijden aanmoedigt (Green Deal). Europa wil ingevoerde Chinese elektrische wagens duurder maken en heeft hiervoor een extra invoerheffing opgelegd wegens Chinese dumpingpraktijken. In China is inmenging van de overheid nooit ver weg. China is sinds 2001 lid van de WTO, volgens sommigen ten onrechte wegens nog te veel overheidsinmenging in de markt. Het land vecht de heffing aan en is uit op tegenmaatregelen in sectoren die Europa en vooral de minder bevriende EU-lidstaten pijn doet. Zo wordt na varkensvlees (Spanje, Denemarken) en brandy's (Frankrijk) nu ook de invoer van Europese zuivelproducten aan een Chinees dumpingonderzoek onderworpen. Een koekje van eigen deeg! De EU zegt recht in zijn schoenen te staan en zich te zullen verdedigen. Wie een hond wil slaan vindt licht een stok. Al is dat spreekwoord in Europa niet van toepassing. Hier mag je geen honden (meer) slaan.

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Kruidenrijk grasland

Productief kruidenrijk grasland kan een alternatief of aanvulling zijn voor weides met traditionele weidemengsels. De opbrengst hoeft niet onder te doen, en dat met minder inputs. Maar een aangepast management is nodig: "Kruidenrijk grasland kan met dezelfde machines geoogst worden als grasland, maar is voor de rest een hele andere teelt."

Peulvruchten in de hoeveslagerij

Elena De Reu (18), de oudste dochter van Mieke Verniest en Luc De Reu, maakte haar eindwerk op VABI Roeselare over de verwerking van peulvruchten in burgers. "Het combineren van vlees met peulvruchten leek me een gezonde, vezelrijke oplossing."

Elena De Reu maakte een eindwerk over de verwerking van peulvruchten in burgers.

Koeienstal

Waarom gebruiken koeien maar een deel van de stal? ILVO Rundveeloket beantwoordt deze vraag.

Kennisgevingen slapende NER uitgestuurd

NER Slapende of niet-ingevulde nutriëntenemissierechten (NER) zijn NER die niet worden benut voor het houden van dieren. Met het stikstofdecreet werd een belangrijke wijziging doorgevoerd aan de regels rond deze NER. Die nieuwe regels bepalen dat de 'slapende' NER van rechtswege worden geannuleerd op 1 januari 2024. Het annuleren van NER is zeer gecontesteerd. Boerenbond gaat tegen het stikstofdecreet naar het Grondwettelijk Hof waarbij ook de vernietiging zal worden gevraagd van de regeling rond de annulering van de slapende NER. Ondertussen blijft het decreet wel uitwerking hebben en dus ontvingen enkele duizenden landbouwers een bericht over de annulering van hun NER via de rubriek NER/Brieven in het Mestbankloket. Bezwaar indienen kan tot 1 oktober.

Niet akkoord?

De aanpak verschilt naargelang de situatie.

- Als je niet akkoord bent met de annulering op zich of met de berekening, kan je een bezwaar indienen;
- Als je gemiddelde invulling van je NER in één of twee referentie-jaren wegens overmacht meer dan 10% lager is dan normaal, dan kan je een verzoek indienen om de gemiddelde invulling te berekenen op basis van één of twee kalenderjaren;

- Als in de drie referentie-jaren wegens overmacht je bezetting meer dan 10% lager was dan normaal, kan je vragen om rekening te houden met de gemiddelde invulling in 2019.
- Bedrijven die sinds 1 januari 2017 investeringen hebben gedaan in dierplaatsen die op de exploitatie aanwezig zijn, kunnen een andere berekening voorstellen op voorwaarde dat je beschikt over een geldige omgevingsvergunning;
- Als je over verschillende soorten NER beschikt, dan zal de Mestbank de vaste NER proportioneel annuleren. De Mestbank geeft op haar website aan dat je op eenvoudig verzoek een andere verdeling zal kunnen vragen als je niet akkoord bent met die verdeling.

Het bezwaar of verzoek om een andere berekening moet vóór 1 oktober worden ingediend. Hou er rekening mee dat enkele duizenden landbouwers een bericht van annulering ontvangen en dat er maar beperkte tijd is om bezwaren in te dienen. Als je niet akkoord bent of een andere berekening wil voorstellen, contacteer dan zeker tijdig je advieskantoor. ■

Bron: Boerenbond

i Herbekijk het webinar dat wij over dit thema organiseerden op www.boerenbond.be/webinar.

Aardappeltelers krijgen binnenkort factuur van Plantenfonds in de bus

Het solidariteitsfonds voor aardappelproducenten werd opgericht binnen het Plantenfonds om de aardappelproducenten te helpen een eventuele fyto-sanitaire crisis het hoofd te bieden. In de praktijk kunnen Belgische producenten van wie partijen aardappelen moeten worden vernietigd, behandeld of verwerkt wegens (een vermoeden van) besmetting door bepaalde schadelijke quarantaineorganismen financiële steun krijgen.

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige Productie

Solidariteitsfonds voor aardappeltelers

Wanneer er maatregelen worden genomen om de fyto-sanitaire situatie te behouden en te verbeteren, kunnen getroffen producenten een vergoeding ontvangen via dit solidariteitsmechanisme. De betrokken quarantaineorganismen, de voorwaarden om in aanmerking te komen en de bepalingen voor de berekening van de vergoeding zijn vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 5 december 2004 tot vaststelling van de door de aardappelproducenten verschuldigde tijdelijke crisisbijdragen voor het vergoeden van verliezen ingevolge maatregelen tegen quarantaineorganismen.

Dit KB werd nadien wel al eens herzien. Cruciaal is om een financiële reserve aan te leggen door middel van verplichte bijdragen die door alle aardappelproducenten in België worden betaald (consumptie- of pootaardappelen).

Moeten alle aardappeltelers betalen?

Het aardappelfonds wordt via verplichte jaarlijkse bijdragen gefinancierd die door alle aardappelproducenten in België worden betaald. Het bedrag van die bijdragen wordt berekend op basis van de bij de gewestelijke overheid ingediende oppervlakteaangiften (consumptieaardappelen en hoevepootgoed) of inschrijvingen ter keuring (gecertificeerde pootaardappelen). De basis ligt dus in de verzamelaanvraag voor de Vlaamse aardappeltelers. Wanneer de reserves van het solidariteitsfonds de som bereiken van 1.500.000 euro wordt de inning opgeschort. Daarom is er voor de teeltjaren 2010-2023 geen bijdragecampagne geweest. De reserves bleven steeds boven deze drempel. Als de reserves eronder zak-

ken, wordt de bijdrage het jaar daarna opnieuw geïnd om de financiële levensvatbaarheid van het aardappelfonds te waarborgen en ervoor te zorgen dat het de landbouwers indien nodig voldoende ondersteuning biedt. In 2023 zakten de reserves onder 1.500.000 euro. Daarom is er in 2024 een nieuwe bijdragecampagne. De bedragen van de basisbijdrage zoals bepaald in het KB worden om de twee jaar geïndexeerd. De geïndexeerde bijdragen voor het teeltjaar 2024 bedragen 31,04 euro/ha voor gecertificeerde pootaardappelen en 15,52 euro/ha voor consumptieaardappelen en hoevepootgoed.

Waarom enkel voor aardappeltelers?

Momenteel draagt alleen de aardappelsector bij aan het Plantenfonds, via het subfonds aardappelen. Dat wil ook zeggen dat enkel aardappelproducenten vergoed kunnen worden ingeval een quarantaineorganisme aanwezig is. In andere subsectoren werd nog geen akkoord gevonden maar het fonds blijft daar wel voor open staan. Als reactie op een aantal aardappelbesmettingen met bruinrot of ringrot sinds de oogst van 2002 pleitten de Belgische landbouworganisaties en beroepsverenigingen in 2004 voor de oprichting van een solidariteitsfonds voor alle aardappelproducenten. Boerenbond zit samen met andere vertegenwoordigers van de sector in het Plantenfonds en de specifieke werkgroep die zich buigt over het aardappelfonds.

© SHUTTERSTOCK.COM

Wanneer ontvang je een vergoeding uit het fonds?

Het aardappelfonds wordt uitsluitend gebruikt voor de vergoeding van:

- aardappelproducenten (consumptieaardappelen, hoevepootgoed of gecertificeerde pootaardappelen) waarvan partijen aardappelen op bevel van het FAVV werden vernietigd, gedenatureerd of verwerkt wegens besmetting of vermoedelijke besmetting met bladvlo, bruinrot, ringrot of wratziekte;
- producenten van gecertificeerde pootaardappelen waarvan het plantgoed onbruikbaar en waardeloos is geworden, op het einde van het plantseizoen, na blokkering door het FAVV, in afwachting van de definitieve analyseresultaten van monsters na verdenking van de aanwezigheid van diezelfde quarantaineorganismen.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen?

De voorwaarden voor het ontvangen van de vergoeding zijn:

- in regel zijn met de bijdragen voor alle teeltjaren die zijn gefactureerd op het moment van de aangifte van de besmetting van de aardappelen;
- de oppervlakten aardappelen aangegeven hebben;
- voldaan hebben aan de volledige fyto-sanitaire reglementering;
- alle voorzorgsmaatregelen genomen hebben die vereist zijn om de schade te beperken;
- een schriftelijke aanvraag tot vergoeding hebben ingediend.

Als aan al deze voorwaarden is voldaan, berekent de federale overheid het bedrag van de vergoeding in overeenstemming met het KB.

Het Plantenfonds voldoet bovendien aan de criteria voor Europese cofinanciering (Verordening (EU) 652/2014) en kan dus een beroep doen op cofinanciering door de Europese Commissie voor 50% van het bedrag van de toegekende vergoedingen. ■

JPS Delis
De overheerlijke gerst!

- TOP opbrengst!
- Gezond ras!
- Uitstekende legervastheid!
- DVV Tolerant! (dwergvergelingsvirus)

JPS
JORION PHILIP-SEEDS

Aftrap perenpluk 2024

Minister Clarinval plukt eerste peren op fruitbedrijf Nickmans

FRUIT Op 19 augustus plukte federaal minister van Landbouw David Clarinval symbolisch de eerste peren op het bedrijf van Mark Nickmans en zijn gezin. Boerenbond-voorzitter Lode Ceyskens vroeg aandacht voor cruciale dossiers in de fruitteelt en kaartte bredere actuele thema's aan. Mark Nickmans runt samen met zijn gezin een fruitbedrijf in Halen gespecialiseerd in perenteelt met rassen als Conference, Durondeau, Corina, Doyenne en Red Modoc. "Mark is hét voorbeeld van de dynamiek en innovatiekracht die onze fruitteelters kenmerken en die de sector tot een van de duurzaamste ter wereld maken", aldus Ceyskens. "Met zijn inzet om klimaatneutraal te produceren, is hij een inspirerend voorbeeld voor de hele sector en voor alle land- en tuinbouwers."

Minder appelen en peren

In heel Europa loopt de teelt van appelen en peren sterk terug, ook in ons land. Dit jaar produceren Belgische fruitteelters 133 miljoen kg appelen, een daling van 34% ten opzichte van het vijfjarig gemiddelde. De lagere opbrengst komt door een

krimp areaal en slecht weer in het voorjaar. Sinds het seizoen 2019-2020 is het appelaal met 1305 ha afgenomen tot 4483 ha. Voor peren wordt dit jaar 279 miljoen kg verwacht, een daling van 26% ten opzichte van vorig jaar. Het perenaal steeg echter naar 10.735 ha (+105 ha). Ondanks de groei van het areaal, leidde het natte voorjaar ook hier tot een lagere opbrengst. De perensector zet sterk in op innovatie en nieuwe variëteiten. België blijft in de top drie van perenproducerende landen in de EU.

Federale onderhandelingen

Ceyskens ging tijdens het bezoek van de federale minister ook in op een aantal actuele uitdagingen, zoals het tekort aan arbeidskrachten en het nastreven van een *level playing field* op het vlak van klimaat en milieu waar België haar eigen ambities moet afstemmen op het EU-niveau. Daarnaast blijft de aandacht voor gelijke productienormen bij het onderhandelen van handelsakkoorden met derde landen bijzonder belangrijk, net zoals het ter beschikking stellen van voldoende gewasbeschermingsmiddelen.

"De fruitsector is erg belangrijk voor de economie van ons land. Over het algemeen is onze landbouw een motor van duurzame groei in onze landelijke gebieden. Tijdens de vorige legislatuur heb ik belangrijke zaken tot een goed einde kunnen brengen, zoals de uitbreiding van seizoensarbeid of het carry-backsysteem, waardoor een fiscaal verlies van een jaar kan worden verrekend met winsten uit voorgaande jaren. Onlangs heb ik besloten om veehouders die getroffen zijn door blauwtong te helpen, met name door uitstel toe te staan van betaling van de sociale bijdragen", aldus federaal minister voor Landbouw Clarinval na afloop van zijn bezoek. ■

Sanne Nuyts

Gerichte maatregelen tegen blauwtong

In de marge van het bezoek ging het ook over enkele andere actuele thema's zoals blauwtong. Boerenbond pleit voor een gezamenlijke aanpak van het blauwtongvirus type 3. Om de gevolgen van het virus te beperken, roept Boerenbond de overheid en andere partners op om gerichte maatregelen te nemen en benadrukt het belang van samenwerking met alle betrokken partners, zoals FAVV, FAGG en DGZ, om de impact van het virus te beperken.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Hoe kan ik Oekraïners tewerkstellen in mijn bedrijf?

Zoals in de andere EU-landen bestaat er in ons land een bijzonder beschermingsstatuut voor vluchtelingen uit Oekraïne. Wie uit Oekraïne aankomt als vluchteling kan zich met zijn identiteitsdocumenten aanmelden in het registratiecentrum in Brussel (Victor Hortaplein 40, 1060 Brussel). Na registratie krijgen zij daar een attest 26. Dit is een attest van tijdelijke bescherming. Hiermee kunnen ze naar de gemeente gaan waar ze zullen verblijven. Voor diegenen die niet weten waar ze kunnen verblijven zal de overheid (Fedasil) een verblijfplaats zoeken. In de gemeente van verblijf moet dit attest 26 worden voorgelegd. De gemeente zal eerst de bijlage 15 afleveren die onmiddellijk toegang geeft tot de arbeidsmarkt. Later levert de gemeente een verblijfskaart A af, die geldig is voor een jaar. Vanaf het ogenblik dat een Oekraïense vluchteling over een zo'n verblijfsdocument beschikt heeft hij of zij onmiddellijk toegang tot de arbeidsmarkt. Er moet dus geen vacature worden geopend bij de VDAB en er hoeft ook geen arbeidskaart B te worden aangevraagd. Deze mensen kunnen dus werken in onze bedrijven zoals de onderdanen van andere EU-landen. Zij kunnen werken in de seizoenregeling of met een vast contract. Vooraleer de tewerkstelling start, zal er ook een rijksregisternummer of een bis-nummer moeten worden aangevraagd. Er moet ook een Dimona-aangifte gebeuren zoals voor de andere werknemers. Vluchtelingen uit Oekraïne kunnen door deze beschermingsregeling onmiddellijk aan de slag in de land- en tuinbouw.

Registratie verloopt terug vlot

De laatste weken verliep de registratie in Brussel moeilijker. Oekraïense onderdanen die zich aanboden, moesten onverrichter zake terugkeren en zich later opnieuw aanbieden. Dit stelde problemen op het terrein. Wij hebben

hiervoor contact opgenomen met staatssecretaris de Moor. We kunnen melden dat op dit ogenblik de procedure terug vlot verloopt. Oekraïense onderdanen die zich aanmelden worden de dag zelf verder geholpen. Bijlage 26 wordt onmiddellijk afgeleverd. Dit is goed voor deze mensen zelf en ook voor de planning op onze bedrijven. Wij zullen dit verder opvolgen. ■

Geldt het beschermingsstatuut voor iedereen?

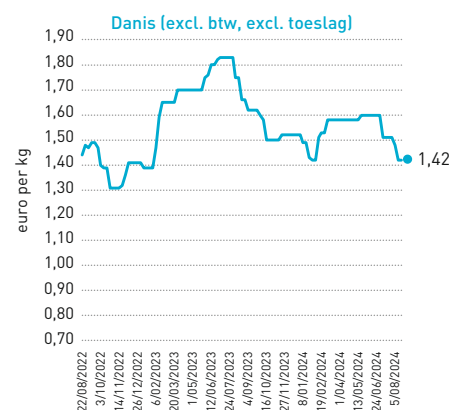
Oekraïense onderdanen die rechtstreeks naar België komen kunnen het beschermingsstatuut aanvragen in het registratiecentrum in Brussel. Dit is anders voor Oekraïners die eerder reeds een visum of een verblijfsstatuut gekregen hebben in een ander EU-land zoals Polen of Duitsland. Zij moe(s)ten een tijdelijke bescherming in dat land aanvragen. Zij kunnen die bescherming niet krijgen bij ons en kunnen bijgevolg ook niet automatisch aan de slag. Als werkgever moet je voor deze personen een arbeidskaart B aanvragen. Er moet eerst een vacature worden geopend bij de VDAB gedurende drie weken. Nadien kan het aanvraagdossier worden ingediend. In de periode januari-augustus 2024 zijn er op die manier reeds 2721 arbeidskaarten afgeleverd voor Oekraïense onderdanen. Het is belangrijk het dossier in te dienen een volle maand voor de aanvang van de tewerkstelling. Een arbeidskaart kan niet verlengd worden.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaanChris beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen omtrent sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

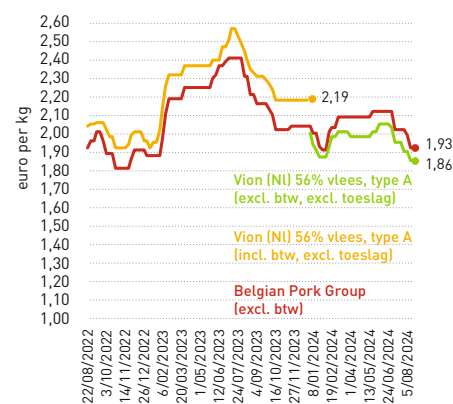
Vleesvarkens | Stabiele vleesvarkensnoteringen

Het lijkt erop dat de varkensmarkten een vastere voet aan de grond krijgen. Nu het zomerverlof zo goed als achter de rug is, schalen de vleesverwerkers hun capaciteit terug hoger op en komt er ook wat meer trafiek in de vleesmarkten. Geleidelijk aan zal de vleesvraag zich de komende weken wel herstellen en zullen de slachthuizen de slachtaantallen opvoeren. De voorbije weken zijn er omwille van het verlof en de moeilijk lopende vleesmarkten varkens uitgesteld en geleidelijk aan kan er dan ook begonnen worden met het wegwerken van de slachtachterstand. Het warme weer van de voorbije weken heeft tot gevolg dat de varkens minder gegroeid zijn en dat helpt ook in het temperen van de aanvoer. In Nederland en Duitsland zou het aanbod eveneens vrij overzichtelijk zijn, wat alvast positief is voor de verdere prijsvorming. In

Prijzevolutie varkens levend

Prijzevolutie varkens geslacht

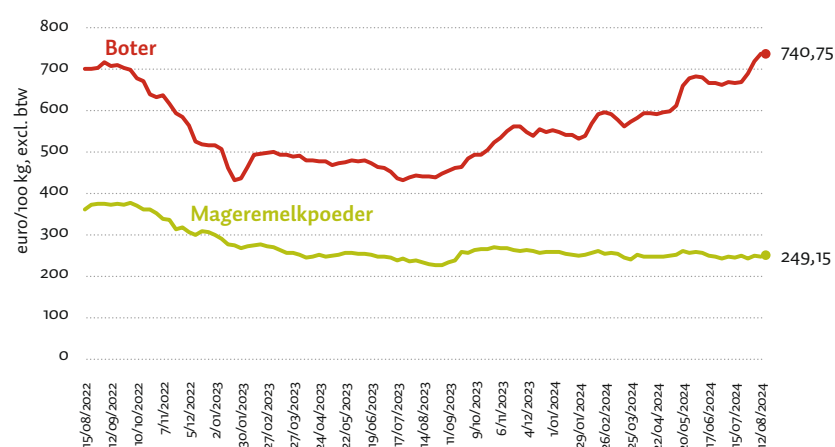

Duitsland bleven de varkensnoteringen stabiel en onze slachthuizen volgden deze evolutie. In Denemarken, Frankrijk en Spanje daalden de varkensnoteringen nog

wel en op die manier schuiven de marktprijzen binnen Europa naar elkaar toe. Voor de korte termijn wordt eenzelfde marktsituatie in het vooruitzicht gesteld. ■

Zuivel | Positieve zuivelmarkten

Prijzevolutie zuivel

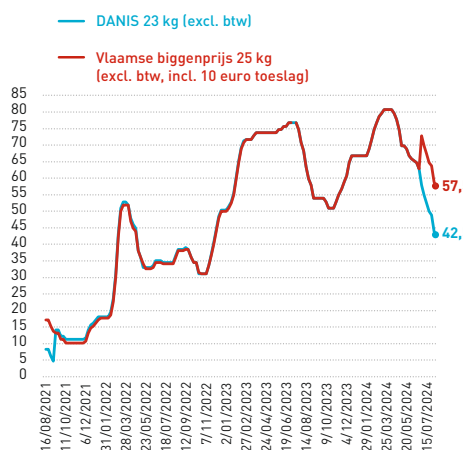

De prijzen van de belangrijkste zuivelproducten vertoonden de voorbije week een stijgende trend. De Belgische boterprijs steeg sterk tot 7407 euro/ton. Ook de roomprijs ging in stijgende lijn en noteert op 3439 euro/ton. Enkel de mageremelkpoederprijs blijft het moeilijker hebben en noteert licht negatief op 2491 euro/ton. De Fonterra-veiling noteerde de voorbije week opnieuw positief (+5,5%). De boterprijs steeg met 3,7% tot 6706 dollar/ton. Ook de magere- en vollemelkpoederprijzen stegen en noteerden respectievelijk op 2636 dollar/ton (+4%) en 3482 euro/ton (+7,2%). De kaasprijs (cheddar) bleef stabiel op 4274 euro/ton (-0,2%). De mozarellaprijs steeg wel tot 4810 dollar/ton (+5%). Het verhandelde volume bedroeg 34.916 ton. De spotmarktmelkprijsnotering op de Nederlandse DCA-markt noteerde vorige week op 54 euro/100kg (+2 euro/100kg). ■

Biggen | Biggennoteringen verder gedaald

De biggennoteringen hebben nog steeds geen bodem bereikt en glijden met andere woorden verder weg. De daling van de Belgische noteringen is echter beperkt in vergelijking met deze in Duitsland en Spanje. De positievere vleesvarkensmarkten zorgen er wel voor dat er wat meer rust komt in de biggenmarkten en de komende weken zal er, doordat er terug meer vleesvarkens geslacht worden, meer plaatsingsruimte komen voor de biggen. De vraag is of dat voldoende zal zijn om de biggenprijzen te stabiliseren. Op korte termijn wordt verwacht dat de biggennoteringen nog licht terrein zullen verliezen. ■

Kalveren NUKA: dalend

Ciney - Zwartwit - Max. 16/aug 95
Ciney - Witblauw - Gewoon 16/aug 145-265
Ciney - Stieren - Witblauw - Dikbil 16/aug 735-960

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil 16/aug 3,90-4,20
LAR - Dikbil 20/aug 2,90-3,65

Koeien geslacht: stationair

Dept.LV - Cat. D - S2 12/aug 651,89

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg 16/aug 1625-1800

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil 16/aug 4,10-4,50
LAR - Dikbil 20/aug 3,75-4,15

Stieren geslacht: stationair

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2 12/aug 652,99

Biggen: dalend

Danis - 23 kg 19/aug 41,5
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg 19/aug 56,5

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens 26/aug 1,42
Tönnies (D) - Vleesvarkens 22/aug 2,00
Vion (DU) - 56% vlees - type A 19/aug 1,86
Belgian Pork Group - Vleesvarkens 26/aug 1,930

Slachtpluimvee: stationair

ABC - Braadkippen 26/aug 1,23
Deinze - Soepkippen - Extra zware 21/aug 0,49-0,51
Deinze - Braadkippen 21/aug 1,24-1,26

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g 20/aug 7,88
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g 20/aug 8,58
Kruisem - Handel - Witte - L 20/aug 9,71
Kruisem - Handel - Bruine - L 20/aug 10,21

Scharreleieren: dalend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g 20/aug 8,69
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g 20/aug 9,65

Boter: stijgend

BCZ - Melkerijboter 12/aug 740,75

Melkpoeder: dalend

BCZ - Mageremelkpoeder 12/aug 249,15

Vroege aardappelen: dalend

PCA - Machinegerooid 20/aug 12,50-12,50

Gerst: dalend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd 23/aug 164,50

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd 23/aug 181,00

Stro: stijgend

Lokeren - Tarwestro 21/aug 125,00

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
16/aug	95	-15	€/stuk
16/aug	145-265	-15	€/stuk
16/aug	735-960	+10	€/stuk
16/aug	3,90-4,20	=	€/kg lev. gew.
20/aug	2,90-3,65	=	€/kg lev. gew.
12/aug	651,89	=	€/100 kg koud karkasgew.
16/aug	1625-1800	=	€/stuk
16/aug	4,10-4,50	=	€/kg lev. gew.
20/aug	3,75-4,15	=	€/kg lev. gew.
12/aug	652,99	=	€/100 kg koud karkasgew.
19/aug	41,5	-1,0	€/stuk
19/aug	56,5	-1,0	€/stuk
26/aug	1,421	-0,053	€/kg gesl. gew.
22/aug	2,00	=	€/kg gesl. gew.
19/aug	1,86	=	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toesl.
26/aug	1,930	=	€/kg gesl. gew.
26/aug	1,23	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
21/aug	0,49-0,51	=	€/kg lev. gew.
21/aug	1,24-1,26	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
20/aug	7,88	+0,02	€/100 stuks, excl. toesl.
20/aug	8,58	+0,02	€/100 stuks, excl. toesl.
20/aug	9,71	+0,02	€/100 stuks, excl. toesl.
20/aug	10,21	+0,02	€/100 stuks, excl. toesl.
20/aug	8,69	=	€/100 stuks, excl. toesl.
20/aug	9,65	-0,01	€/100 stuks, excl. toesl.
12/aug	740,75	+17,87	€/100 kg
12/aug	249,15	-3,28	€/100 kg
20/aug	12,50-12,50	-2,50	€/100 kg
23/aug	164,50	-0,50	€/ton
23/aug	181,00	-3,00	€/ton
21/aug	125,00	+5,00	€/ton

Wat zegt de cashflow-barometer na het tweede kwartaal?

De cashflowbarometers geven een zicht op de evolutie van de rentabiliteit voor de belangrijkste intensieveveehouderijsectoren in Vlaanderen: melkvee, varkens, braadkippen en leghennen. Vooraleer in te gaan op de bespreking van de cijfers, vind je hieronder eerst een korte toelichting over de gehanteerde methodiek.

Jan Leyten, KBC

De rentabiliteitsanalyse gebeurt op basis van sector-gemiddelde technische en bedrijfseconomische resultaten. Zo krijgen we een globaal beeld van de rentabiliteit voor een bepaalde sector. Deze gemiddelde resultaten mogen wel niet zomaar doorgetrokken worden naar een individueel bedrijf. Er zijn namelijk vaak grote verschillen tussen bedrijven onderling wat inkomsten, uitgaven en kredietlasten betreft.

De meest aangewezen financiële parameter om rentabiliteit uit te drukken is de cashflow. Cashflow is het verschil tussen de inkomende en de uitgaande geldstromen, met andere woorden: wat er financieel gerealiseerd wordt. In deze analyse gebruiken we de beschikbare cashflow, ook wel vrije cashflow genoemd. Deze wordt berekend door van alle bedrijfsinkomsten de bedrijfsuitgaven af te trekken, inclusief de gemiddelde kredietlasten (kapitaalsaflossingen en rentes). Zo komen we tot wat er werkelijk overblijft. De cashflows worden in deze analyse uitgedrukt per eenheid geproduceerd product. Bijvoorbeeld per liter melk of per afgeleverd vleesvarken.

Melkvee

Figuur 1 toont op maandbasis de evolutie van de melkprijs (blauwe lijn) en de gemiddelde beschikbare cashflow (groene staafgrafiek).

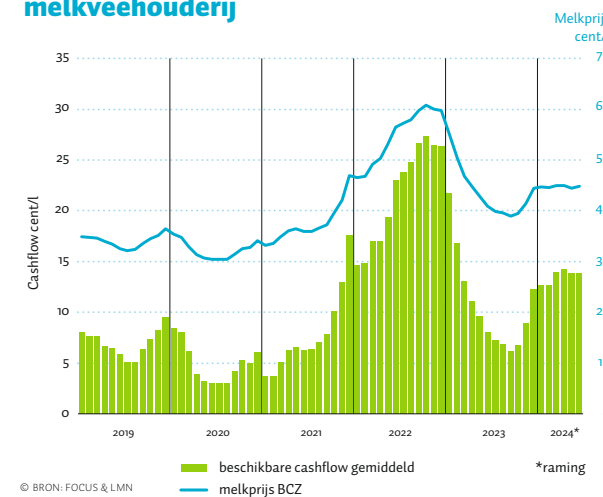
De redelijk stabiele melkprijs en cashflow in de periode 2019-2021 vallen onmiddellijk op. In deze periode bedroeg de cashflow gemiddeld 6,4 cent per liter melk. Nadien, van oktober 2021 tot eind 2022, zien we een spectaculaire stij-

ging van de melkprijs en de cashflow, tot een nooit geziene melkprijs van meer dan 60 cent en een cashflowpiek van 27 cent per liter ondanks de sterk gestegen kosten in deze periode. De hoge melkprijs was het gevolg van een wereldwijde onbalans tussen de vraag en het aanbod van melk. In de belangrijkste melkproducerende regio's in de wereld, ook in Europa, stagneerde de productie terwijl de vraag naar zuivelproducten bleef toenemen. Voornamelijk de slechte weersomstandigheden lagen aan de basis van de stokkende melkproductie.

Vanaf begin 2023 kantelde de markt. De Europese melkproductie, getriggerd door de hoge melkprijs en de betere weersomstandigheden, nam opnieuw toe. Met als gevolg een sterke daling van de melkprijs in de eerste negen maanden van 2023, zowel in Europa als in de rest van de wereld. Na de zomer bereikte de melkprijs zijn bodem. Vanaf het najaar 2022 daalden ook de kosten voor krachtvoeder, energie en kunstmest systematisch, waardoor de rentabiliteit nog behoorlijk bleef.

Door de lagere melkprijs en door de impact van diverse milieu- en klimaatmaatregelen in een aantal landen, viel de Europese melkproductie eind 2023 terug tot het laagste niveau van de afgelopen drie jaar. Dit feit, gecombineerd met een toename van de Europese zuivelexport, zorgde

Figuur 1. Evolutie gemiddelde conjunctuur melkveehouderij

© BRON: FOCUS & LMN

ervoor dat vanaf het najaar 2023 de melkprijs opnieuw aantrok. De beschikbare cashflow bedroeg in 2023 gemiddeld 10,7 cent per liter melk.

Ook in de eerste zes maanden van 2024 steeg de wereldwijde melkproductie nauwelijks, in Europa met slechts 1%. In combinatie met een robuuste vraag naar zuivelproducten, vooral boter, ondersteunde dit de melkprijs. Aan de kostenzijde bleven de energie-, krachtvoeder- en meststoffenkosten relatief stabiel, waardoor de beschikbare cashflow ook in het tweede kwartaal van 2024 bovengemiddeld uitkwam (14 cent per liter).

De combinatie van een goede vraag en een stabiel aanbod zorgt ervoor dat de vooruitzichten in de melkveehouderij gunstig blijven. De wereldwijde *war for milk* bij de zuivelverwerkende industrie, leidt bovendien tot een sterkere marktpositie voor de melkveehouders. Een situatie die wellicht nog een hele periode zal aanhouden.

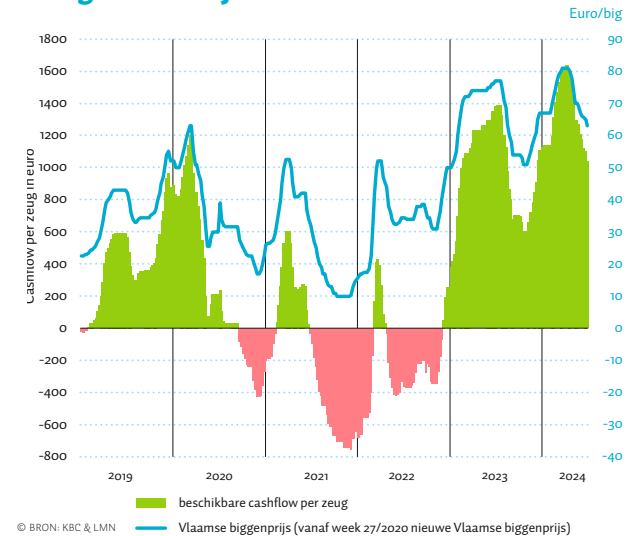
Varkens

Structureel is de varkenshouderij op te splitsen in drie bedrijfstypes: de zeughouderij, waar biggen gefokt worden voor de verkoop; de zuivere vleesvarkensbedrijven waar biggen aangekocht worden om opgekweekt te worden tot slachtvarkens; en de gesloten varkensbedrijven waar de eigen gefokte biggen opgekweekt worden tot slachtrijpe vleesvarkens.

Zeughouderij. De blauwe lijn geeft de evolutie weer van de biggenprijs, uitgedrukt in euro per big op de rechteras. De staafgrafiek toont de wekelijkse evolutie van de beschikbare cashflow per zeug, weergegeven op de linker-keras. Wat onmiddellijk opvalt, zijn de grote schommelingen over de jaren. Gemiddeld bedroeg de cashflow op jaarbasis de voorbije vijf jaar (2019-2023) ongeveer 250 euro per zeug.

De sector kende van begin 2019 tot het voorjaar 2020 een periode van hoogconjunctuur. De grote vraag naar varkensvlees vanuit China door de Afrikaanse varkenspest, zorgde voor een prima rentabiliteit. En plots, bij het begin van de coronacrisis in februari 2020, keerde de conjunctuur volledig om, met bijna uitsluitend negatieve cashflow in de volgende periode van tweeënhalf jaar. De oorzaken van de laagconjunctuur waren de exportbelemmeringen door de covid-maatregelen en de Afrikaanse varkenspest, gecombineerd met een wereldwijd overaanbod aan varkensvlees en een normalisering van de Chinese vraag. Tot overmaat van ramp stegen de voeder- en energieprijzen sterk vanaf het najaar 2021, wat leidde tot een lange en diepe crisis in de Europese varkenshouderij. Eind 2022 trok de biggenprijs eindelijk opnieuw aan door een structureel biggentekort in Europa als gevolg van de

Figuur 2. Evolutie gemiddelde conjunctuur zeughouderij

© BRON: KBC & LMN

crisis in de sector en door dierziekten. Bovendien zorgden strengere milieumaatregelen in een aantal Europese landen voor een verdere krimp in de zeugenstapel. In combinatie met dalende voeder- en energieprijzen, leidde dit tot een periode van hoogconjunctuur met een piek in de zomer van 2023. Ook in het najaar bleef de rentabiliteit nog op een behoorlijk hoog niveau, onder meer door de gedaalde voederkosten. De gemiddelde beschikbare cashflow over 2023 was ongeveer 1000 euro per zeug.

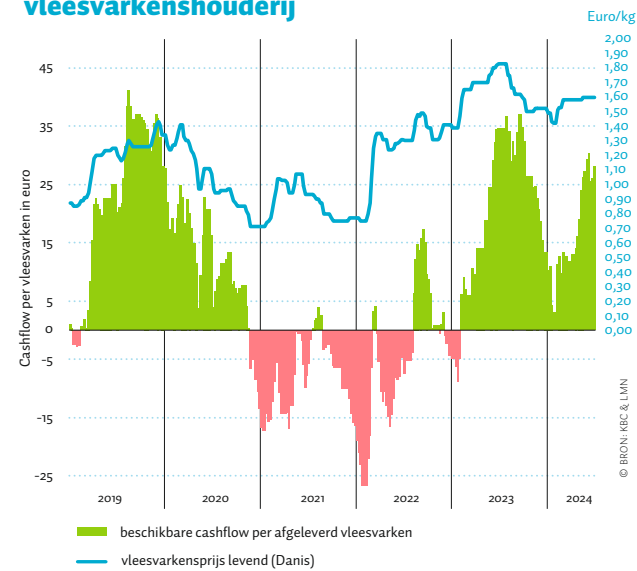
In de eerste helft van 2024 zien we een vergelijkbare evolutie van de biggenprijs en cashflow als in 2023, met een nooit geziene cashflowpiek van 1600 euro per zeug aan het begin van de zomer. Over de eerste jaarhelft bedroeg de cashflow gemiddeld ruim 1300 euro per zeug. De achterliggende redenen waren het beperkte biggenaanbod in Europa en de verdere daling van de voeder- en de energieprijzen. Nadien daalde de biggenprijs wel opnieuw, maar dit is, zoals ook uit de figuur blijkt, een jaarlijks weerkerend fenomeen. De daling van de Europese zeugenstapel is, door de goede biggenprijs, ondertussen wel gestopt. Maar van een stijging van het aantal zeugen is voorlopig nog geen sprake. De hoogconjunctuur in de sector zal dus wellicht nog een tijdje aanhouden.

Vleesvarkenshouderij. De blauwe lijn is de prijsevolutie van de slachtvarkens per kg levend gewicht. De staafgrafiek geeft voor de zuivere vleesvarkenshouderij de evolutie weer van de cashflow per afgeleverd vleesvarken. De voorbije vijf jaar bedroeg de cashflow slechts 8 euro per vleesvarken. De periodes van hoog- en laagconjunctuur zijn vergelijkbaar met die in de zeughouderij.

Als gevolg van de aanhoudende daling van het aanbod aan

Figuur 3. Evolutie gemiddelde conjunctuur vleesvarkenshouderij

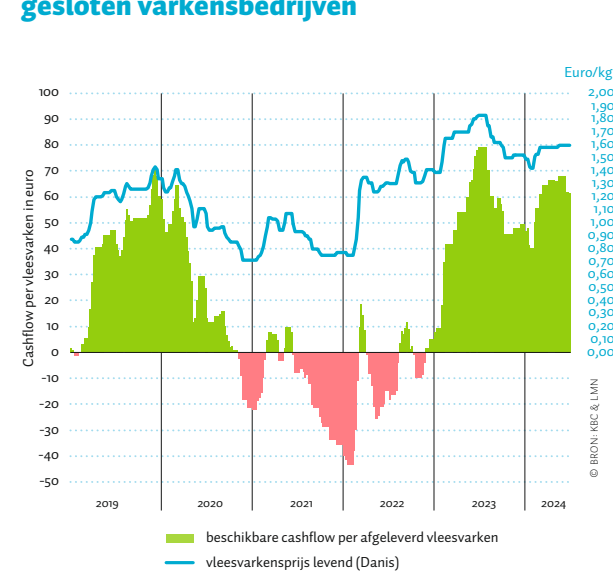
vleesvarkens, stegen vanaf begin 2023 de varkensprijs en de cashflow sterk. Door de systematisch dalende voeder- en energiekosten en ondanks de hogere biggenprijs, resulteerde dit over het volledige jaar 2023 in een behoorlijke cashflow van ongeveer 20 euro per afgeleverd vleesvarken. Door de extreem hoge biggenprijs en de lagere vleesvarkensprijs, daalde in het najaar de rentabiliteit wel opnieuw sterk.

In februari van dit jaar trokken de vleesvarkensprijzen weer aan, om nadien te stabiliseren op een hoog niveau. Met als resultaat cashflows in de zuivere vleesvarkenshouderij die stegen tot boven de 25 euro per afgeleverd varken. Doordat er op Europees niveau in 2024 geen stijging van de varkensstapel wordt verwacht, zal de conjunctuur dit jaar hoogst waarschijnlijk goed blijven. Al dalen klassiek in de tweede jaarhalf de varkensprijzen wel.

De verdere afname van de Europese export van varkensvlees, vooral naar China, zorgt voor ongerustheid. Voornamelijk de VS, maar ook Canada en Brazilië, waar de varkensprijzen lager liggen, profiteren hier momenteel van.

Gesloten varkensbedrijven. Voor de gesloten varkenshouderij zien we vergelijkbare periodes van hoog- en laagconjunctuur als bij de zeugen- en de vleesvarkenshouderij. De voorbije vijf jaar (2019-2023) bedroeg de beschikbare cashflow gemiddeld slechts 18 euro per afgeleverd vleesvarken. Ook hier zien we sinds begin 2023 een totale omslag in de conjunctuur. De combinatie van een lager aanbod van slachtvarkens en de gedaalde voeder- en energiekosten, zorgde eindelijk weer voor een goede rentabiliteit. De cashflow in 2023 haalde gemiddeld 52 euro per afgeleverd vleesvarkens.

Figuur 4. Evolutie gemiddelde conjunctuur gesloten varkensbedrijven

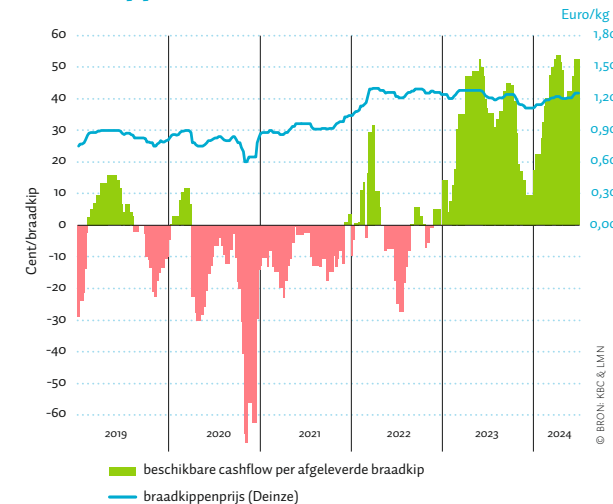

In het voorjaar van 2024 steeg de vleesvarkensprijs opnieuw, om nadien te stabiliseren op een hoog niveau. In het eerste jaarhalf bedroeg de cashflow gemiddeld ongeveer 60 euro per afgeleverd vleesvarken. De stabilisatie van de Europese varkensproductie zal de varkensprijs op de korte termijn blijven ondersteunen. En ook de gedaalde voederprijzen komt de rentabiliteit ten goede. Men verwacht dat in de tweede jaarhalf de conjunctuur in de gesloten varkenshouderij prima blijft. Al zal de cashflow wellicht wat lager uitvallen dan in de eerste jaarhalf.

Braadkippen

De blauwe lijn toont de evolutie van de braadkippenprijs per kg levend gewicht, weergegeven op de rechteras. De

Figuur 5. Evolutie gemiddelde conjunctuur braadkippen

staafgrafiek is de sectorgemiddelde beschikbare cashflow, uitgedrukt in cent per afgeleverde braadkip. Wat ook hier onmiddellijk opvalt, zijn de extreme schommelingen van de rentabiliteit in de afgelopen jaren.

Vanaf voorjaar 2020 tot eind 2021 zien we uitsluitend negatieve cashflows, die het gevolg waren van exportbelemmeringen door covid en de sterk gestegen Poolse productie die voor een overaanbod zorgde. Nadien, in het voorjaar 2022, hield de hoog pathogene vogelgriep epidemie lelijk huis in Europa. Met als resultaat een krappere aanbod, waardoor de braadkippenprijs opnieuw steeg. In de eerste drie kwartalen van 2023 zorgden de dalende voeder- en energieprijzen, in combinatie met een stabiele braadkippenprijs, voor een prima cashflow van gemiddeld 35 cent per braadkip. De hogere braadkippenprijs was voornamelijk toe te schrijven aan het lagere aanbod van braadkippen in Europa. In het vierde kwartaal van vorig jaar steeg het aanbod wel opnieuw, onder meer door de toegenomen import van pluimveevlees uit Oekraïne, waardoor de prijs en de cashflow onderuitgingen.

In het voorjaar van dit jaar zorgde de dalende voederprijs in combinatie met een stijgende consumptie ervoor dat de rentabiliteit in de braadkippenhouderij positief evolueerde. De cashflow bedroeg in de eerste jaarhalf gemiddeld 42 cent per afgeleverde braadkip. Positief is ook dat de druk op de markt vanuit Oekraïne en Polen dit voorjaar wat afnam.

De continue stijging van de Europese consumptie en de toegenomen Europese export van pluimveevlees, zorgen ervoor dat de groei in de pluimveeproductie voorlopig opgevangen wordt. Of dit ook in de toekomst zo blijft, valt moeilijk te voorspellen.

Leghennenhouderij. De figuur toont voor de productie van scharreleieren de evolutie van de eierprijs per 100 eieren en de cashflow per leggen. Voor de productie van eieren in de kooihuisvesting zijn de resultaten gelijklopend, maar door de lagere prijzen voor kooieieren is de rentabiliteit in 2024 duidelijk minder positief.

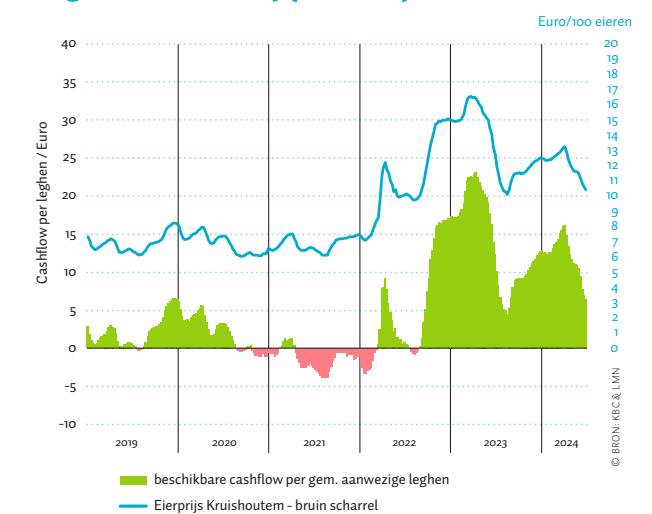
Vanaf het najaar 2020 tot het voorjaar 2022 kende ook de leghennenhouderij een periode van laagconjunctuur. Eerst was er het effect van de coronacrisis, nadien speelden de gestegen voederprijzen de sector parten. En dan, vanaf september 2022, trok de eierprijs sterk aan door een krappere aanbod als gevolg van de hoog pathogene vogelgriep epidemie.

Ook in de eerste helft van 2023 bleef de prijs voor scharreleieren hoog, terwijl de voederprijs systematisch daalde. Hierdoor steeg de cashflow verder tot boven de 20 euro per leggen. Echter in de zomer sloeg de conjunctuur om. Oekraïne werd opnieuw een belangrijke leverancier op de Europese eiermarkt, terwijl de

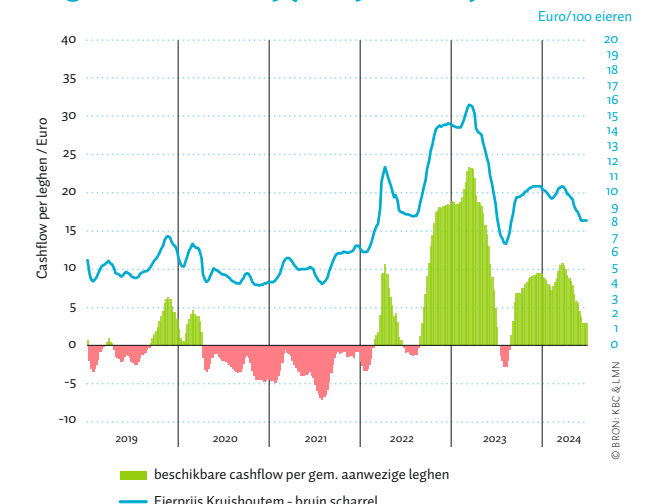
Europese export van eieren terugliep.

Vanaf de nazomer van 2023 steeg de eierprijs systematisch om te pieken tijdens de paasperiode van 2024. Een fenomeen dat zich de vorige jaren ook manifesteerde. Door de blijvende druk van de hoog pathogene vogelgriep op het aanbod en de verder dalende voederprijzen zorgde dit eind maart van dit jaar voor een cashflowpiek van boven de 15 euro per leggen. De eierprijs daalde nadien met 20% waardoor de cashflow halveerde. Ondertussen lijken de eierprijzen uit te bodemen. De stijgende vraag, voornamelijk uit China en de dalende import vanuit Oekraïne, gecombineerd met een stabiele productie zullen de komende maanden wellicht zorgen voor een betere rentabiliteit in de leghennenhouderij. Al blijft de evolutie van de hoog pathogene vogelgriep ook in de toekomst voor veel onzekerheid zorgen. ■

Figuur 6. Evolutie gemiddelde conjunctuur leghennenhouderij (scharrel)

Figuur 7. Evolutie gemiddelde conjunctuur leghennenhouderij (verrijkte kooi)

Zomerreeks
**Van boer(in)
tot bord en
omgekeerd**

In 'Van boer(in) tot bord en omgekeerd' gaan we na hoe producent en consument van (verse) voeding elkaar vinden. Welke signalen sturen zij uit en worden ze gehoord en beantwoord? Een zomerrecept van 'Lekker van bij ons' brengt hen samen.

Eerst eten en dan geweten

"Erst kommt das Fressen, dann kommt die Moral", is een gevleugelde uitspraak uit de Driestuiversopera van de Duitse toneelschrijver en dichter Bertolt Brecht (1898-1956). De meningen over die uitspraak zijn verdeeld, maar het is een feit dat de mens met een lege maag moeilijker aan denken toe komt. Ons geweten komt nochtans bij ons eten kijken. Trouwens, bij alles wat we doen. VLAM zocht uit waarom het bij het voedingsgedrag van de Vlaamse consument (5G-mix) pas op de vijfde en laatste plaats komt.

Jacques Van Outryve, senior writer

Wat vooraf ging

Ons voedingsgedrag is een dynamische 5G-mix van genot, gemak, geld, gezondheid en geweten. De balans is bij elke persoon anders en verschilt van plaats en tijd. Genot ligt het meest voor de hand, gevolgd door gemak en uiteraard geld. Consumenten zitten op hun geld! Gezondheid wint aan belang als het ook lekker, gemakkelijk beschikbaar en betaalbaar is. Blijft over: ons geweten.

Het opgestoken vingertje is bij voeding nooit ver weg, maar moet opboksen tegen de andere g's uit de 5G-mix, met name genot, gemak, geld en gezondheid. Ons voedingsgedrag is niet geheel geïsoleerd maar verbonden met de cultuur en de maatschappij waarin we leven.

Denk aan die andere gevleugelde uitspraak: 'Dis moi ce que tu mange, et je te dirai ce que tu es' (Brillat-Savarin, 1825) – Zeg mij wat je eet, en ik zeg je 'wat' je bent', en niet 'wie' je bent zoals steeds weer verkeerd wordt vertaald. Louise Fresco, Nederlands wetenschapper en columniste, wrijft ons de verkeerde vertaling onder de neus in haar magnum opus over landbouw en voedsel 'Hamburgers in het paradijs' (2012). "Eten heeft een extra morele waarde gekregen als toetssteen van verantwoordelijk burgerschap. Maar we zijn verward over wat nu goed of slecht is", aldus Fresco. Geweten heeft te maken met 'weten'. Zonder weten geen geweten want dan kan je niet kiezen tussen goed en kwaad. Waar komt ons eten vandaan? Wie weet het nog? Willen we het wel

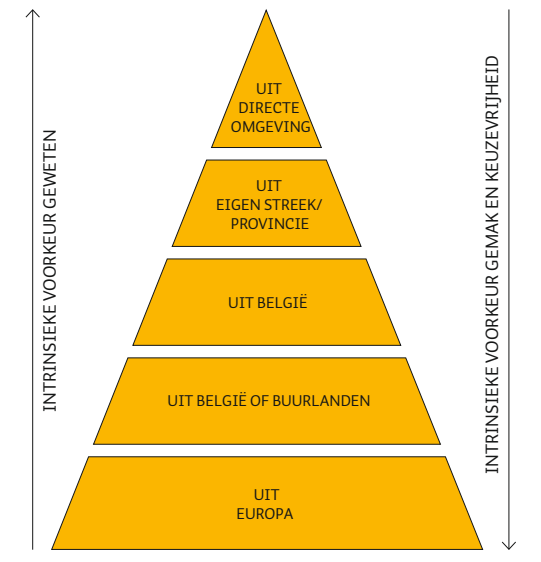

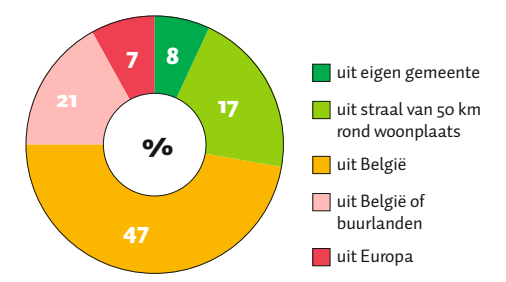
© SHUTTERSTOCK.COM

Consumenten maken onderscheid tussen lokaal winkelen en lokale producten. De invulling van lokale producten verschilt per consument, gaande van producten van bij de boer in het eigen dorp tot Europese producten.

Lokale producten

Welk niveau van interpretatie is voor jou voldoende om te voldoen aan de eventuele behoefte om 'lokaal' te kopen?

BRON Marktmaker-community VLAM (InSites Consulting (nu Human8), 2021) en Trendsonderzoek VLAM (iVox, 2021)

Vandaar dat het zo moeilijk is om allereerste eiwit- en andere shifts door te duwen. De politiek maakt zich wellicht te veel illusies. Het zal altijd met kleine stapjes gaan. Nooit overhaast! Tenzij de consument voor het blok wordt gezet. Hij houdt het dan ook, desgevraagd, eerder bij gemakkelijke voornemens zoals minder voedsel verspillen of meer lokaal aankopen. Meer biologische voeding aankopen bengelt achteraan (zie grafiek op pagina 22). Wellicht ook omdat het voor hem/haar allemaal

weten? En, hoe meer we weten, hoe complexer het verhaal en hoe groter de verwarring en het gevoel van onmacht om te kiezen. Dat geeft keuzestress. Dus, laten we anderen kiezen zodat er voor ons geen keuze hoeft te zijn. Of laten we ons een geweten schoppen? Niettegenstaande we niet graag onze keuzevrijheid verliezen doen we toch welwillend een beroep op de andere stakeholders en de politiek om belangrijke morele beslissingen over onze voeding te nemen. Zo zijn wij van morele dilemma's verlost en kunnen we het ook altijd anderen verwijten mochten we eens niet akkoord zijn.

Kleine stapjes

VLAM ging uitgebreid de rol van het geweten na bij de voedingskeuze en het voedingsgedrag van de Vlaming en komt tot verrassende vaststellingen. Kris Michiels en Luc Van Bellegem van het Kenniscentrum Data & Analyse bij VLAM nemen ons verder mee in het 5G-mix-verhaal. Zo is het begrip duurzaamheid binnen de context van verse voeding een vaag, breed en complex begrip. De Vlaming wil ook niet alle verantwoordelijkheid hiervoor op zich

nemen. Hij wil zelf vooral kleine stapjes nemen want, zoals we eerder zagen, vervalt hij snel in eetgewoontes. Hij verwacht dat (vooral) ook andere stakeholders hun verantwoordelijkheid nemen op het vlak van duurzaamheid zoals de boeren, de voedingsindustrie en de handel of retail. Daarbij leeft tegelijk de angst dat die aan 'greenwashing' doen of zich slechts op een enkel aspect van duurzaamheid richten waarmee zij dan ook groot uitpakken om andere aspecten te verdoezelen. Omdat ze er zelf weinig zicht op hebben verwachten ze van de retail en de overheid dat de 'juiste' producten in de rekken liggen, controles plaatsvinden ook op allerhande beweringen, een eenduidig labelsysteem wordt uitgewerkt en dat er wordt gecommuniceerd.

Dat zijn veel verwachtingen van anderen. Is de Ecoscore een goed voorbeeld?

"De Ecoscore heeft minder invloed op het voedingsgedrag dan de Nutri-Score maar toch geeft 75% van de Belgische voedingsaankopers binnen het gezin aan dat ze er al van gehoord hebben."

Er is werk aan de winkel. Duurzaamheid is een moeilijk begrip. VLAM liet ook andere factoren onderzoeken die op de een of andere manier een beroep doen op ons geweten, vaak ook onderdeel zijn van duurzaamheid maar minder complex zijn zoals dierenwelzijn, milieu maar ook lokaal, korte keten en bio.

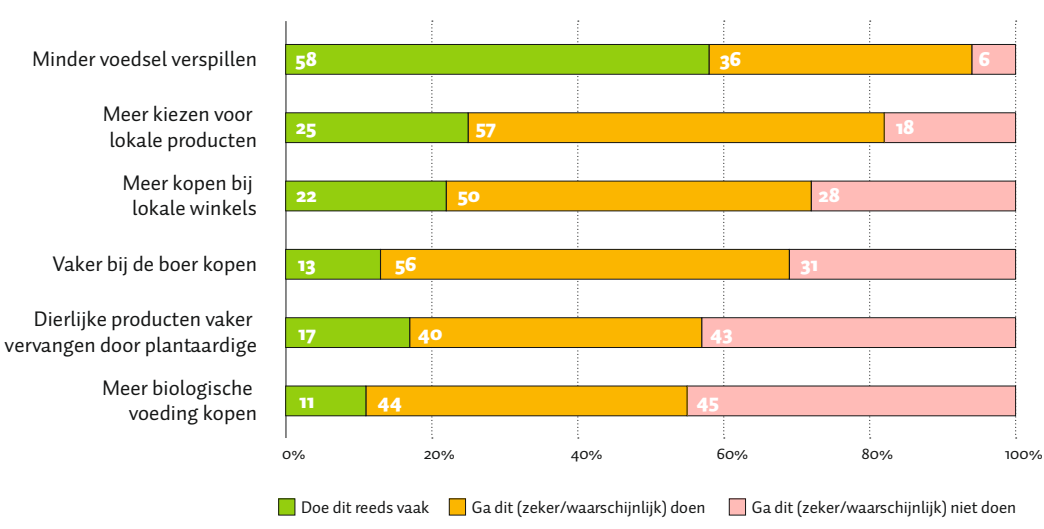
Luc Van Bellegem (VLAM):

"De consument maakt keuzes die verschillen van plaats en tijd."

Wat wordt onder lokaal verstaan?

"Consumenten maken een onderscheid tussen lokaal winkelen en lokale producten. De invulling van lokale producten verschilt per consument, gaande van producten van bij de boer in het eigen dorp tot Europese producten (zie grafiek rechts). Ze hebben daarbij wel een grotere voorkeur voor producten die dicht bij huis geproduceerd zijn. Dus, liever van de boer om de hoek dan van elders in Europa. Dat is hun 'intrinsieke' keuze, met andere woorden wanneer niet met andere factoren rekening wordt gehouden. Maar die andere factoren zijn daar wel! Zo heb je als je enkel lokale producten wil kopen minder keuzevrijheid en vergt die aankoop je extra verplaatsing en tijd. Wordt geweten en aankoopgemak tegenover elkaar afgewogen dan kiest de meerderheid van de Vlaamse consumenten voor het Belgische niveau als definitie van lokaal. Voor de consu-

Toekomstintenties Vlaamse consumenten %

BRON VLAM-tracking (iVox, 2023)

Kris Michiels (VLAM):

“Des te beter je als bedrijf antwoord kan bieden op elk van de vijf g’s, des te groter is de kans op succes.”

(nog) niet zo duidelijk is. We willen er ook iets aan doen en ronden deze zomerreeks af met een bezoek aan een bioboer, echter niet zonder een besluit. Hoe kunnen ook boeren die zich aangesproken voelen aan de slag gaan met deze 5G-mix?

“Ons 5G-mix-model is een handige houvast om de bedrijfsvoering te optimaliseren en ‘futureproof’ te maken. Alle aspecten van de vijf factoren (g’s) die spelen bij het voedingsgedrag van de consument moeten naast het eigen bedrijf en naast de kennis over de omgeving en de concurrenten worden gelegd. Er is dus geen ‘one size fits all’-oplossing! Elk bedrijf moet met deze consumenteninformatie zelf aan de slag gaan. Kijk eens met de 5G-bril naar jouw bedrijf en bepaal waar er ruimte is voor verbetering. Want ook voor jou zal het neerkomen op het maken van keuzes.”

VLAM geeft nog mee dat alle informatie in de kennisbank vrij toegankelijk is en permanent aangevuld wordt. ■

 www.vlaanderen.be/vlam/kennisbank

Davy Bovyn uit Zonnebeke wil koploper blijven

“De biomarkt is een bijzondere markt”

Biologische landbouw beantwoordt aan een strikt Europees lastenboek. Biologische telers weten precies waaraan en waaraf. Voor de consument is het minder duidelijk, zo blijkt uit de bevraging in opdracht van VLAM. Wij vragen Davy Bovyn wat er nu zo bijzonder is aan een bioboer, want het lijkt wel een vak apart te zijn.

Jacques Van Outryve, senior writer

Davy is nog druk in de weer met het inpakken van biobroccoli voor de supermarkt. Hij is de grootste biologische broccolitelers van het land. Zijn biobroccoli, -bloemkool en -prei worden via de REO Veiling dagelijks over het hele land verkocht. Zijn afzetkanalen zijn voornamelijk Colruyt, Spar, Bioplanet, Okay, Delhaize en de biogroothandel Biovibe. Davy is ook varkenshouder. Met zijn biovarkens alleen zou hij zijn dagen kunnen vullen. Hij is de enige Belgische boer met biologische ‘brasvarkens’ (natte brijvoeding). Davy nam deel aan het Klimrek-project van ILVO en Boerenbond en hij is lid van de werkgroep Bio van Boerenbond. Vanwaar komt zijn interesse voor een klimaatscan en belangenverdediging? Davy wil koplo-

per blijven en als een van de eersten vruchten plukken van dergelijke projecten. Hij vindt naam bekendheid in zijn vak belangrijk en is een bruggenbouwer. Hij moet daarvoor onder de mensen komen en niet opgesloten blijven zitten in het veld. Er moet immers dagelijks product worden aangevoerd! Hij vindt het moeilijk om uit het veld te ontsnappen, een bekommernis die hij met vele boeren en boerinnen deelt. Op de vraag naar zijn troostvoedsel antwoordt Davy: “Even genieten onder vrienden zijn. Het is gelijk wat er dan op tafel komt.” Niettegenstaande het veldwerk maakt hij genereus de tijd voor ons gesprek en voor een fotoshoot mét zijn drie kinderen, Achiel, Charles en Marie-Julie. Vader heeft biovarkensvlees op de

© MARCO MERTENS

rooster gelegd en een biogroentenwok van eigen bodem gemaakt. Van (bio)boer tot (bio)bord! Ook op het eigen bord.

Geen thuisverkoop
Soms dringt zich onverwachts een drastische nieuwe bedrijfskeuze op. Het is een verhaal dat we nog hebben gehoord. In tegenstelling tot Paul Geens uit de vorige aflevering, die na blokkering van zijn bedrijf uiteindelijk niet voor bio maar voor vrije uitloop van zijn legkippen koos, schakelde Davy negen jaar geleden na een varkensstalbrand op bio over. Eens de keuze gemaakt is hij er, zoals dat ook hoort, voluit voor gaan. Wie overschakelt op biovarkens heeft biomest en kan die maar beter op zijn eigen grond ▶

Zomerreeks

spreiden. De stap naar biogroenten was snel gezet.

Davy heeft geen thuisverkoop. Jammer, want ik had nochtans een koelbox meegenomen en een boodschappenlijstje meegekregen. Bio moet niet perse gepaard gaan met korte keten of thuisverkoop. Davy legt uit waarom, want het was vroeger wel anders. "Grotere supermarkten zijn met de jaren het grootste bio-afzetkanaal voor verse voeding geworden. Iemand moet de producten leveren. Wanneer wij het niet doen zal het elders worden gezocht, gevonden en vandaan gehaald. Als er vraag is moeten we die zelf beantwoorden. Retail heeft een sterke vraag naar Belgisch product. Ik weet dat niet iedereen in de biosector dat leuk vindt, maar het is nu eenmaal zo. Iedereen maakt uiteindelijk zijn eigen rekening want in thuisverkoop kruipt ook tijd. Je moet bovendien doen wat je graag doet en waar je goed in bent. Mijn specialisatie is biobroccoli en -prei telen. Maar het is juist dat ik zonder thuisverkoop geen rechtstreeks contact heb met mijn eindverbruiker. Het is bij mij ook niet de consument

die mij (rechtstreeks) betaalt."

Davy is echter voldoende vertrouwd met de biomarkt om goed te weten wie de bioconsumenten in Vlaanderen zijn en dat die meer te vinden zijn in stedelijke gebieden dan in zijn Westhoek. Trouwens, hij voert al eens varkensvlees uit naar Duitsland waar het verbruik van bio groter is. Op de onvermijdelijke vraag of bio een filosofie of een verdienmodel is, antwoordt Davy zonder omhaal dat het niet een of-of- maar een en-enverhaal is. Er moet niet gekozen worden. Een filosofie zonder verdienmodel houdt geen stand en achter elk verdienmodel zit een visie, of noem het een businessplan. Davy erkent dat het niet gemakkelijk was om bij de supermarkten binnen te geraken. Het duurt wel even vooraleer ze jou en jouw producten in vertrouwen nemen. Maar eens het zover is ...

"Bij bio moet je altijd al rekening houden met tegenslagen."

"Ik heb dit jaar voor het eerst biobloemkool gezet. Ik zou dat nooit hebben gedaan als er geen markt voor was maar de markt kwam naar mij", zegt Davy.

"Ik heb dit jaar voor het eerst bio-bloemkool gezet. Ik zou dat nooit hebben gedaan als er geen markt voor was, maar de markt kwam naar mij! Het is op vraag van Colruyt dat ik ermee begonnen ben." Het is niet voor iedereen weggelegd om voor de supermarkt bio te produceren. Er moet dagelijks eenzelfde hoeveelheid worden geleverd van eenzelfde kwaliteit aan eenzelfde vooraf afgesproken prijs. Daar komt planning en verantwoordelijkheid bij kijken, wat voor bio net iets meer vraagt dan voor conventionele producten. Maar de prijs is er dan ook naar.

Dat prijsverschil is de grootste uitdaging?

"De grootste uitdaging voor de sector is dan ook om op termijn het prijsverschil te kunnen blijven verantwoorden. De conventionele sector leert ook bij inzake milieu en duurzaamheid ... van de biosector. Ik denk aan ploegloos boeren en bijna jaarlijks aanbrenge van stalmest op basis van strooi of schors. Bio zal koploper moeten blijven."

Aanbod afstemmen

In bio kan het aanbod nog op de vraag worden afgestemd en daar is Davy blij mee. Hij erkent dat zolang de biomarkt gezond blijft er nog aan kan worden verdiend. Dat is bij de gewone markt nochtans niet anders. Maar bio die je niet op de biomarkt kan verkopen, moet worden verkocht als conventioneel product aan de conventionele prijs. Als dit gebeurt is dit moordend als ondernemer. Davy verwijst naar de energiecrisis in 2022 en de hoge voedingsinflatie naar aanleiding van de inval van Rusland in Oekraïne. De markt van het biovarkensvlees zakte met 30%. Die is nu gelukkig opnieuw wat aan het groeien maar de biovarkenshouders hebben de klap maar kunnen opvangen door de varkensstapel drastisch te verminderen. Davy schroefde zijn zeugenstapel terug van 150 naar 90 zeugen. Het zijn er vandaag

opnieuw meer maar het kunnen er straks weer minder zijn.

Omdat de prijs van bio te hoog lag?

"Neen, omdat er geen vraag was! Je mag de bioprijs niet zomaar laten zakken. Het is beter om slechts een gedeelte toch aan de bioprijs te verkopen en de rest aan de conventionele prijs dan de bioprijs drastisch te verlagen. En minder produceren."

Iedereen wil toch meer biologische landbouw? Kijk naar de 5 x 5%-strategie van de Vlaamse overheid, om niet van de 25% van Europa te spreken.

"Wie is iedereen? Het gaat hier om het behalen van cijfertjes maar wat zegt de markt? Vandaar dat het aanbod moet afgestemd blijven op de markt."

Is bio wel doenbaar? Gewoon de Europese regeltjes volgen en geen vragen stellen?

"Bio is niet voor iedereen weggelegd! Gelukkig maar. De productiemethode is specifiek en brengt een zware administratieve last, opvolging en verantwoordelijkheid met zich mee. In bio moet je aanvaarden dat er tegenslagen voorkomen en dat 25% tot 50% niet kan worden geoogst omdat we nu eenmaal niet over het arsenaal van middelen beschikken om problemen op te lossen. Dat zijn we niet gewoon. We gaan ervan uit dat het allemaal wel zal goed komen. Je moet tegenslagen kunnen incalculeren in de prijs. Conventionele producenten gaan er bij hun prijsvorming van uit dat dat altijd zal lukken. Wat als het tegenslaat? Als het bij ons meevalt, dan is dat aardig meegenomen. Wanneer het tegenslaat is dat voorzien. En jawel, we nemen risico's. Zo heb ik dit natte voorjaar in de zware grond toch tijdig groenten geplant. Het was een risico. Ik heb het genomen en kan nu dagelijks aanleveren. Anderen konden dit niet. Op die manier kan ik mij onderscheiden van mijn concullega's. ■

Zomers slaatje Krieltjessalade met rucola, romanesco, spekjes en geitenkaas

Hoofdgerecht • 35 minuten • eenvoudig • slaatje voor 4 personen

Ingrediënten

- 600 g krieltjes
- 600 g aardappelen
- 1 bosje lente-ui
- 100 g rucola
- 0,50 romanesco
- 150 g spekblokjes
- 100 g geitenkaas
- 200 ml Griekse yoghurt
- peper
- zout

Bereiding

1. Spoel de krieltjes. Halveer grotere exemplaren. Kook ze 10 à 12 minuten tot ze beetbaar zijn, in gezouten water. Giet af en laat afkoelen.
2. Verdeel de romanesco in roosjes, blancheer ze een 4-tal minuten in kokend gezouten water, of tot ze beetbaar zijn.
3. Spoel en snijd de lente-uien in ringen. Bak de spekblokjes krokant en laat uitlekken op keukenpapier.
4. Breng de yoghurt op smaak met zout en flink wat peper.
5. Meng de aardappelen, de lente-ui, rucola, romanesco en spekjes en serveer met de Griekse yoghurtsaus. Brokkel er de geitenkaas over.

Voor andere recepten of kooktips, scan deze QR-code

Rassenproeven wintergerst bevestigen oogstresultaten

De rassenproeven wintergerst, die het Landbouwcentrum Granen (LCG) dit jaar organiseerde, bevestigen de berichten over de oogst vanuit de sector. De wintergerst leverde dit jaar duidelijk minder op dan vorige jaren.

Lieven Vancoillie, bron: LCG

Er werden in 2024 zes rassenproeven (Sint-Martens-Lennik, Bertem, Zuienkerke, Tongeren, Poperinge en Sint-Niklaas) aangelegd op zesjarige wintergerst. Tabel 1 geeft een overzicht van de rassen in proef. Het rassenonderzoek vond plaats onder praktijkomstandigheden. Op de

proefplaatsen werd gezaaid tussen 5 en 25 oktober met niet met een insecticide behandeld zaad. Zowel in Tongeren als in Sint-Martens-Lennik was op 18 oktober een behandeling nodig tegen bladluizen. De bladluisbehandeling werd uitgevoerd op de volledige proef.

Op drie locaties (Bertem, Sint-Martens-Lennik en Tongeren) voorzagen twee behandelingen met een groeiregulator, in Sint-Niklaas en in Zuienkerke volstond één behandeling, die enkele dagen later kwam dan de eerste behandeling op de andere proefvelden. De ziektebestrijding werd uitgevoerd op basis van de vastgestelde ziektedruk. In Zuienkerke, Tongeren en Bertem waren twee fungicidenbehandelingen nodig, in Sint-Niklaas en Sint-Martens-Lennik telkens één. Tabel 1 geeft ook een score voor de gevoeligheid voor dwergroest en een gecombineerde score voor blad- en

netvlekkenziekte. SY Loona, Alienor, SY Dakoota, LG Zorica, KWS Delis, SY Harrier, LG Zelda en Jettoo waren het minst gevoelig voor dwergroest. Avantisia en LG Zoro toonden zich het gevoeligst. SY Loona, SY Rangoon en SY Dakoota waren het minst gevoelig voor bladziekten. KWS Delis, Avantisia en SY Harrier waren dit jaar het gevoeligst.

Korrelopbrengst

Alleen in Sint-Martens-Lennik kon nog in juni (27 juni) worden geoogst. Op de andere proefplaatsen werd tussen 8 en 19 juli geoogst.

De gemiddelde korrelopbrengst van de getuigen (Esprit, Jettoo, KWS Feeris, LG Zoro, SY Galileo en Tektoo) was met 8281,9 kg/ha beduidend minder dan in 2023 (10.986 kg/ha). De hoogste opbrengsten werden genoteerd in Zuienkerke (kustpolder, West-Vlaanderen), waar de getuigen 9711,8 kg/ha haalden. De laagste opbrengst werd genoteerd in de leem/zandleemgrond in Lennik: 7360,2 kg/ha. In figuur 1 is de korrelopbrengst per ras en per proefplaats weergegeven in relatieve cijfers (procenten) ten aanzien van het gemiddeld resultaat van

de getuigenrassen op die locatie. SY Scoop behaalde in 2024 bekeken over alle proefplaatsen de hoogste opbrengst (104,8%). Andere toppers die tot 5% boven het gemiddelde scoren, waren: SY Galileo (103,2%), Jettoo (102,3%), SY Dakoota (102,1%), SY Loona (101,5%), Alienor (101,1%), SY Bankook (101%), LG Zoro (101%) en Integral (100,3%). 5% of meer onder het gemiddelde tekenden LG Zorica (94,6%), Avantisia (93,1%), LG Zelda (91,2%) en KWS Delis (86,2%) op. Om het opbrengstvermogen van een ras optimaal te evalueren is het nood-

Om het opbrengstvermogen van een ras optimaal te evalueren is het noodzakelijk resultaten over meerdere proefjaren te beschouwen.

Tabel 1. Overzicht van de rassen in proef en ziektegevoeligheid

Ras	Mandataris of verdeler	Gele mozaïekvirus ¹	Dwergvergelingsvirus ¹	Dwergroest ²	Vlekken (bladvlekken, netvlekken) ²
Alienor	Jorion/Philip Seeds	R (type 1)	T	7,4	6,2
Avantisia	SCAM	R (type 1 en 2)		6,1	5,6
Esprit	Rigaux S.A.	R (type 1)		6,7	6,2
Fascination	Jorion/Philip Seeds	R (type 1)	T	7,0	6,3
Integral	SCAM		T	7,0	6,3
Julia	Arvesta	R (type 1 en 2)		6,5	6,0
KWS Delis	Jorion/Philip Seeds	R (type 1)	T	7,2	5,6
KWS Feeris	Jorion/Philip Seeds	R (type 1)	T	6,6	6,1
LG Zelda	Rigaux S.A.	R (type 1)	T	7,1	6,2
LG Zorica	Arvesta		T	7,3	6,2
LG Zoro	SCAM		T	6,3	6,0
Hybriderassen					
Jettoo	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		7,1	6,0
SY Bankook	Rigaux S.A./Syngenta Seeds	R (type 1)		7,0	6,2
SY Dakoota	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		7,4	6,6
SY Galileo	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		6,8	6,0
SY Harrier	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)	T	7,2	5,9
SY Loona	Arvesta/Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		7,7	6,8
SY Rangoon	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		7,0	6,7
SY Scoop	Syngenta Seeds			7,0	6,3
Tektoo	Syngenta Seeds	R (BaYMV1)		6,8	6,5

R = resistent; T = tolerant
(1) Bron: mandataris
(2) schaal 1-9; 9 = gezond

Bron: LCG

zakelijk resultaten over meerdere proefjaren te beschouwen (bij voorkeur minstens drie proefjaren). De opbrengstcijfers van één jaar zijn immers eigen aan de groeiomstandigheden van het betreffende jaar. De proeven tonen ook aan dat rassen anders kunnen presteren op andere grondsoorten of proefplaatsen. Voor de details verwijzen we naar het volledige artikel van het LCG op hun website. Om de risico's te spreiden zaai je best verschillende rassen uit.

Kwaliteitskenmerken

Het gemiddelde hectolitergewicht bedraagt gemiddeld over alle rassen en proefplaatsen 64,1 kg in 2024, beduidend lager dan 69 kg in 2023 en 69,9 kg in 2022. Figuur 2 toont dat Integral het hoogste hectolitergewicht haalde, kort gevolgd door Alienor, SY Loona, en daarna SY Dakoota, LG Zorica en SY Scoop. Het laagste hectolitergewicht werd gemeten bij Julia.

Lengte en stevigheid

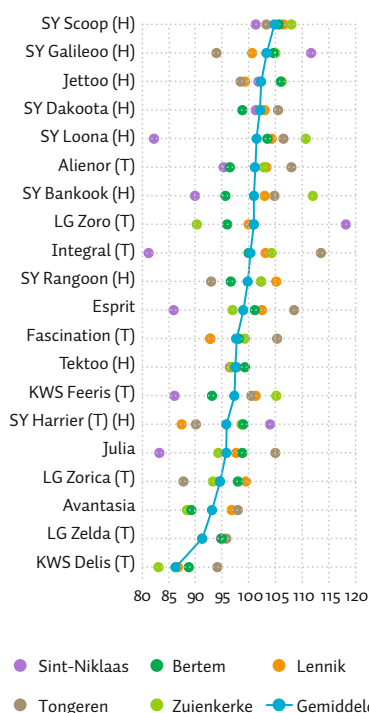
De strolengte (na toepassing van groeiregulatoren) wordt voorgesteld in figuur 3. De lengte van het stro wordt op het einde van het seizoen gemeten van grond tot onderkant aar. Op elke locatie werden groeiregulatoren toegepast volgens de regionale landbouwpraktijk. De gemiddelde strolengte over alle rassen en proefplaatsen is 88 cm in 2024. In 2023 was dit 96,3 cm en in 2022 was dit 83,3 cm. Esprit, SY Scoop, Jettoo, SY Rangoon en SY Dakoota gaven het langste stro. KWS Delis toonde zich ook dit jaar weer uitgesproken als kortste. Kort voor de oogst van de wintergerst trad op verschillende plaatsen lichte legering en halmbreuk op. KWS Feeris was het meest gevoelig, LG Zolda het minst. ■

i Kijk voor meer info op www.lcg.be > rasfiches wintergerst.

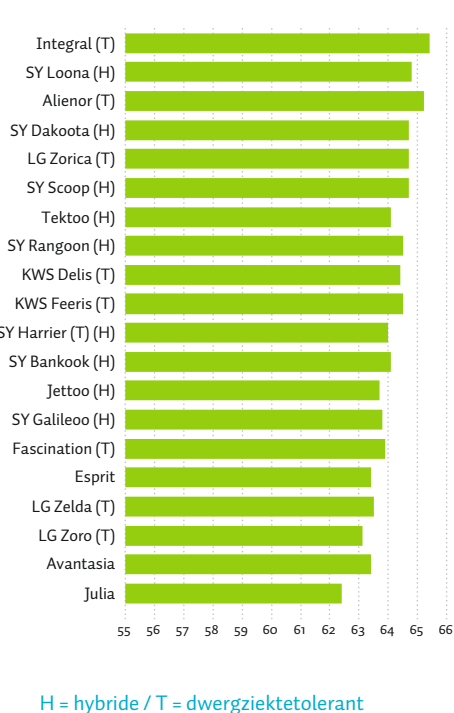
Werkten mee aan dit onderzoek: Bram Vervisch en Jonas Claeys (Inagro afdeling Akkerbouw), Jean-Luc Lamont en Mathias Abts (Agentschap Landbouw en Zeevisserij), Dorien Vanderveken (PIBO Campus Tongeren), Patrick Vermeulen (Vrij Technisch Instituut (VTI) Poperinge), Mathijs Hast (Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant Herent) en Jonas Van Zele (Land- en Tuinbouwcentrum Waasland, Sint-Niklaas).

Zaai meerdere rassen om het risico te spreiden.

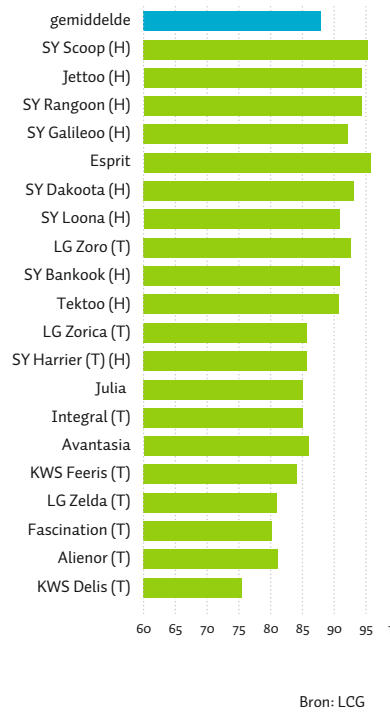
Figuur 1. Korrelopbrengst

Figuur 2. Hectolitergewicht

Figuur 3. Strolengte

Vraag voor de expert van SBB Accountants & Adviseurs

Patricia Kerfs, legal advisor Kenniscentrum SBB

Hoe je afspraken beschermen tegen onvoorzienbare omstandigheden?

Land- en tuinbouw zijn bij uitstek gevoelig aan externe invloeden, zoals weersomstandigheden, ziektes of wijzigende marktprijzen. Deze externe invloeden kunnen tot gevolg hebben dat het uitvoeren van contractuele afspraken onredelijk of onmogelijk wordt. Juridisch komen dan de concepten 'imprevisie' en 'overmacht' om de hoek kijken.

Wat is imprevisie?

Imprevisie betekent dat er sprake is van een onvoorzienbare omstandigheid, die niet kon worden voorzien of voorkomen, maar die de nakoming van de afspraken aanzienlijk bemoeilijkt. De uitvoering van het contract is niet onmogelijk, maar wel onredelijk, rekening houdend met de tegenprestatie. Bijvoorbeeld: een langdurige droogte of een stijging van brandstofkosten zorgt ervoor dat de kosten om te blijven produceren enorm stijgen, waardoor de afgesproken prijzen niet meer rendabel zijn. De getroffen partij kan vragen om de overeenkomst te heronderhandelen met oog op de aanpassing of beëindiging ervan. Slagen partijen er niet in tot een akkoord te komen, dan kunnen ze naar de rechter stappen. Deze kan de overeenkomst dan zelf aanpassen, rekening houdend met de nieuwe omstandigheden, ofwel beëindigen.

Partijen kunnen hier in hun contract op anticiperen door:

- te bepalen welke situaties (niet) onder imprevisie vallen. Dit kan ook door het toevoegen van drempels, bijvoorbeeld een prijsstijging valt pas onder imprevisie als de prijs minstens 10% is gestegen;
- de gevolgen te bepalen, bijvoorbeeld partijen mogen de overeenkomst kosteloos beëindigen;
- te bepalen dat partijen zich bij de heronderhandeling laten bijstaan door een expert of bemiddelaar;
- een kennisgevingsplicht in te voeren en te preciseren, bijvoorbeeld wanneer en hoe dit moet gebeuren.

Let op, vóór 1 januari 2023 was imprevisie niet wettelijk verankerd. Partijen die hun overeenkomst sloten voor deze datum, kunnen zich hier dus niet op beroepen.

Wat is overmacht?

Overmacht betekent dat een gebeurtenis het onmogelijk maakt voor een partij om zijn verbintenis uit te voeren, zonder dat dit te wijten is aan de partij zelf die deze gebeurtenis heeft veroorzaakt, of deze kon voorzien en vervolgens voorkomen. Bijvoorbeeld: een hagelstorm vernietigt de volledige oogst of een brand vernietigt de volledige voorraad. De partij die geconfronteerd wordt met overmacht, moet de andere partij hiervan binnen een redelijke termijn op de hoogte brengen. Als er sprake is van overmacht, moet ze haar verbintenis niet meer nakomen.

Ook over overmacht kunnen partijen in hun contract afspraken maken, namelijk:

- de situaties die wel of net geen overmacht uitmaken kunnen worden omschreven;
- de kennisgevingsplicht kan worden gepreciseerd, bijvoorbeeld wanneer en hoe moet dit gebeuren;
- partijen kunnen een heronderhandelingsplicht voorzien vooraleer ze de overeenkomst beëindigen. ■

Niet alles kan of mag

Let op, de overmachtsclausule mag geen achterdeur vormen waarmee partijen zich van hun afspraken kunnen ontdoen. Er zijn dus grenzen aan wat je als overmacht kan bestempelen.

Op zoek naar inspiratie rond regeneratieve landbouw

Op dinsdag 17 september staat een exclusieve inspiratiebustrip gepland rond regeneratieve landbouw, specifiek gericht op de aardappelteelt. Naast een bezoek aan het bedrijf van de familie Deschamps in Brugelette, gaan we ook langs bij de familie Delputte. Laatstgenoemde is met 1500 ha eigen teelt veruit de grootste aardappelproducent van ons land. Aansluitend is er een ontvangst, rondleiding en een afsluitende barbecue met eigen Black Angus-vlees op Domaine de Graux, een unieke biologische, regeneratieve boerderij in Doornik.

Tom Dewanckele

Regeneratieve landbouw werkt met de natuur mee en kan zo cruciale ecosysteemfuncties zoals waterinfiltratie en biodiversiteit herstellen. Een van de positieve neven-effecten van die systeemaanpak is koolstofopslag, maar tijdens de inspiratiebustrip komen nog veel meer

onderwerpen aan bod zoals weerbare bodems, het minimaliseren van bodembewerking, gewasbeschermingsmiddelen, het verbeteren van biodiversiteit en het verhogen van de organische koolstof. Tijdens de rondleiding op Domaine de Graux wordt gedetailleerd uitgelegd welke principes

op de akkerbouwgewassen worden toegepast, dit met een bijzondere focus op de aardappelteelt.

Respect voor bodem en omgeving

Op Domaine de Graux kiest men bewust voor duurzame landbouw met respect voor de bodem en omgeving. Het is een plek waar je kan thuiskomen en herbronnen, maar waar je ook privé- of professionele evenementen kan organiseren in een prachtig kader. Els Thermote, eigenares van Domaine de Graux, omschrijft het als volgt: "We willen onze kennis delen. We willen landbouwers inspireren en ondersteunen om aan de slag te gaan met een meer duurzame en regeneratieve aanpak. Wij denken dat we door bodemvriendelijk te

werken voedzamer voedsel kunnen produceren. We willen daarnaast ook een plaats zijn waar iedereen opnieuw in contact kan komen met zowel de natuur als met ons voedselsysteem."

Vier pijlers

De werking van Domaine de Graux steunt op vier pijlers. Eerste pijler is het principe 'van het veld in het bord', waarbij de hele voedselwaardeketen wordt betrokken om bestaande praktijken te veranderen. Als tweede wil het domein een plek zijn om te herbronnen door evenementen te verwelkomen die de kaart trekken van uitwisseling en die de transitie naar regeneratief werken versnellen. Op de derde plaats komt de niet te miskennen kracht van een gemeenschap die ontvankelijk is voor het potentieel en de uitdagingen van de biolandbouw en agro-ecologie. Om tot slot te komen tot onderzoek in co-creatie, waarmee onderzoek en innovatie met betrekking tot de bodemgezondheid, grondwater en biodiversiteit gestimuleerd wordt.

Geschiedenis en team

Domaine de Graux werd in 1492 opgericht en is erin geslaagd zijn natuurlijk karakter te behouden. De Seigneurie De Graux was van in de begindagen een belangrijke boerderij in het dorp die erkenning genoot voor haar trekpaarden. In 1873 moest de boerderij mee met haar tijd en transformeerde

onder impuls van haar eigenaar, de familie Simon, tot een graanboerderij. Tegenwoordig werkt een volledig team zich elke dag uit de naad om het ecosysteem op het domein te herstellen en te beschermen. Dit gedreven en toegewijd team bestaat uit zowel administratieve krachten als drie landwerkers, een veehoudster, een groenteteler en niet te vergeten, Sully, de hond en mascotte van het domein. Het team wordt rond verschillende thema's bijgestaan door experts zoals een ornitholoog, fruitteler, tuinman en jachtopziener. Iedereen draagt met engagement en energie zijn steentje bij om de uitdagingen gesteld rond biologische en regeneratieve landbouw aan te gaan.

Lekkere producten

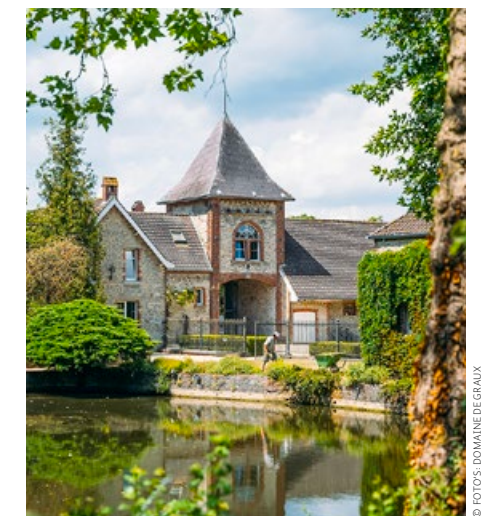
Het resultaat van de eigen geleverde inspanningen op het domein brengt natuurlijk verschillende lekkere bio-producten tot bij de consument. Dankzij het noeste werk van de groenteteler en landwerkers kan je elke week volle manden met biologische, vers geogste seizoensgroenten kopen. Van de overige groenten en fruit worden sappen en konfijt gemaakt.

Er worden naast biologische Mangalicavarkens ook biologische Aberdeen Black Angus-koeien gehouden. Het zijn beide rustieke rassen die zich goed aanpassen aan het klimaat van de streek en het hele jaar door in de openlucht gekweekt worden. ■

The Nest Family Office is de familiale investeringsmaatschappij van Els Thermote. Ze ondersteunt vernieuwers die veerkrachtige voedselsystemen willen ontwikkelen en uitbouwen. Door een gedisciplineerde en pragmatische aanpak worden de meest impactvolle bedrijven geselecteerd die mee helpen een aantal van de grootste voedseluitdagingen op onze planeet op te lossen. Concreet wil The Nest ervoor zorgen dat de nutritionele waarde van onze voeding stijgt, dat de ecologische voetafdruk van onze voedselproductie verlaagt en dat de landbouwer, die aan de basis van dit systeem staat, hiervoor ook daadwerkelijk erkend wordt.

Ga je mee op inspiratietrip?

Boerenbond en The Nest Family Office nodigen je op dinsdag 17 september uit op een exclusief event: een inspiratiebustrip naar Domaine de Graux, een uniek regeneratieve boerderij. Onderweg brengen we een bezoek aan twee vooruitstrevende aardappelteelers, waar we samen met expert Lieven Delanote ontdekken hoe er stappen zijn gezet richting regeneratieve aardappelteelt. Verschillende onderwerpen komen aan bod: weerbare bodems, minimaliseren van bodembewerking, gewasbeschermingsmiddelen, verbeteren van biodiversiteit en verhogen van de organische koolstof.

We vertrekken om 8 uur. In de voormiddag en kort na de middag staan de bezoeken aan families Deschamps (aardappelen, pastaak, wortelen en knolselder) en Delputte (veruit de grootste aardappelproducent) gepland. Aansluitend worden we ontvangen op Domaine de Graux met een rondleiding en aansluitende barbecue met eigen Black Angus-vlees ter plaatse. Meegaan is gratis voor Boerenbondleden, inschrijven is verplicht en kan tot 10 september via www.boerenbond.be/aardappelteelt2.0 of via 016 28 61 05, niet-leden betalen 117,5 euro.

“Dankzij mijn vrouw ben ik landbouwer geworden”

Ten noordoosten van Meulebeke, midden tussen het bedrijventerrein en het gehucht Marialoop, treffen we vollegroenteteler Dirk Martens. Hij installeerde onlangs een nieuwe lijn om boontjes voor de versmarkt te kunnen leveren. Zowel zijn hoofdteelt spruitkool als de bloemkolen hadden het voorbije jaar veel last van de weersomstandigheden. Voor Dirk niets nieuws onder de zon. Twee jaar geleden kwam hij nationaal in de media toen hij met pijn in het hart een zestal hectare bloemkool kapot moest rijden door droogteschade.

Tom Dewanckele

Dirk is op een gemengd vee-
teeltbedrijf in Lotenhulle
opgegroeid als oudste zoon
van vier. De groenten hebben ze dus
niet van bij hem thuis meegekregen,
maar kwamen er onder invloed van
zijn vrouw Katrien Seys toen ze in 1995

huwden en op het bedrijf van haar
ouders kwamen wonen in Meulebeke.
“Het heeft niet veel gescheeld of we
waren bij ons thuis alle vier landbou-
wer geworden. Mijn twee zussen zijn
ook landbouwers, maar mijn jongste
broer zag het uiteindelijk niet zitten.

Ik ben er zelf van overtuigd dat ik
hoofdzakelijk door mijn vrouw te leren
kennen als landbouwer gestart ben.
Katriens ouders hebben haar de
microbe doorgegeven en dat heeft me
dan ook doen beslissen om de stap te
zetten. Doordat we het ouderlijk bedrijf
van Katrien hebben overgenomen, zijn
we volledig in de groenteteelt geland.
Het is in onze sector heel belangrijk om
die keuze bewust als koppel te kunnen
maken en dat de neuzen in dezelfde
richting staan.”

Wat spreekt je het meest aan in je job als landbouwer?

“Buiten, in de natuur zijn, alles zien
groeien en bloeien, dat is voor mij het
mooiste aan de job. Voor al het papier-

werk sta ik op zijn zachtst gezegd niet
te springen, maar ik krijg er gelukkig
heel goede hulp van mijn vrouw bij.”

Welke job zou je anders gedaan hebben denk je?

“Het zou denk ik niet echt compleet
iets anders geworden zijn, maar
sowieso wel landbouw gerelateerd
gebleven zijn. Misschien nog de groot-
ste kans op iets in de mechanisatie,
maar dat zullen we dus nooit weten.
Ik ben blij met mijn gemaakte keuze en
krijg er voldoening van om zowel ons
bedrijf als onze teelten te zien groeien
en bloeien. Ik vind het belangrijk te
merken dat ons gezin ook volledig
achter die gemaakte keuze staat en dat
we hiermee onze boterham kunnen
verdienen.”

Lukt dat altijd even goed om die boterham te verdienen?

“Dat gaat natuurlijk de ene keer al wat
beter dan de andere. De afgelopen
jaren hebben we het niet altijd even
makkelijk gehad. De industrieteelt is
contractteelt en daarin wordt dus
vooraf een vaste prijs vastgelegd. De

afgelopen, ondertussen zeker vijf jaar,
is er altijd wel iets van problemen
geweest door het weer. Of het nu te nat
of te droog was, het waren telkens
enorme extremen. We kunnen er niet
meer omheen dat de weersomstandig-
heden enorm aan het veranderen zijn
en als industrieteler met een vaste
contractprijs zijn we daar duidelijk de
dupe van.”

Is dat frustrerend of kan je dat ondertussen een plaats geven?

“In het begin vond ik dat natuurlijk
frustrerend, maar naarmate je ouder
wordt besef je wel dat er altijd iets kan
mislopen. Een landbouwbedrijf een
volledig jaar laten draaien zodat alles
100% juist verloopt, is praktisch onmo-
gelijk. Dat geldt, denk ik, zowel voor de
dierlijke als de plantaardige sector.
Wat dergelijke zaken extra moeilijk
maakt, is om je teelt en het daaraan
gekoppelde inkomen te zien kapotgaan
en dan nog eens door controleurs en
politie te worden stilgelegd. Dat zoiets
toegestaan is in België vind ik niet
kunnen en getuigt van weinig
respect.” ■

“Het is als industrieteler de voorbije jaren helemaal niet simpel geweest om tegen
de natuurelementen te proberen opboksen”, mijmert Dirk bij zijn tractor.

Wie?

Dirk Martens heeft samen met
Katrien Seys drie zonen: Matthieu,
Michiel en Thibo. Ze hebben een
bedrijf waar overwegend grove
groenten geteeld worden: spruitkool,
bloemkool, prei en boontjes. Het
grootste deel is voor de industrie,
maar daarnaast is tegenwoordig ook
een deel bedoeld voor de versmarkt.

Waarom lid?

Dirk is al sinds de beginjaren lid van
de bedrijfs-gilde in Meulebeke en vindt
het samenbrengen van landbouwers
heel belangrijk. “Iedere landbouwer
heeft het altijd druk op zijn eigen
bedrijf, waardoor het soms moeilijk
is om te weten wat er zich daarbuiten
afspeelt. Daarom vind ik het brood-
nodig om momenten te organiseren
waarop uitwisseling tussen landbou-
wers mogelijk wordt. Boerenbond
speelt daarnaast natuurlijk een
grote rol achter de schermen in het
vertegenwoordigen van zijn leden. De
laatste jaren is duidelijk gebleken dat
landbouwers een sterke organisatie
nodig hebben.”

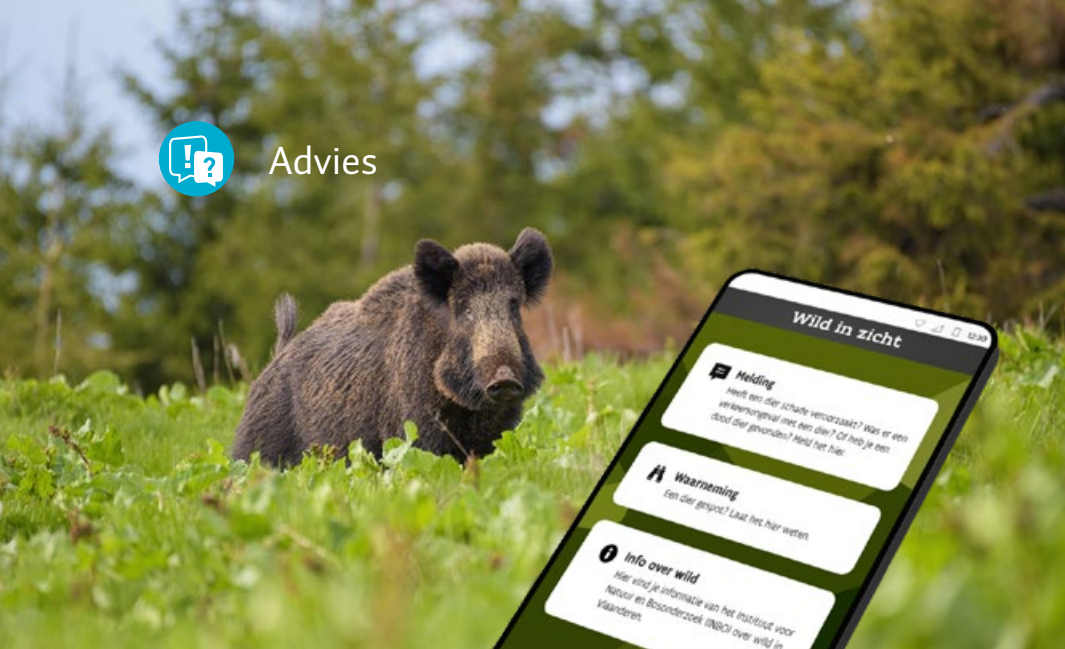
Toekomst-dromen?

“Er zijn altijd wel kleine aanpassingen
die je op het bedrijf zou willen door-
voeren, maar dat zal vooral afhangen
van de bedrijfsopvolging hier.”

Meer zien?

Wil je meer zien en horen
over de passie van Dirk,
scan dan deze QR-code.

Meld wildschade via 'Wild in Zicht'

Wildschade is een probleem dat steeds vaker opduikt. Schade aan gewassen en fruit door duiven, kraaiachtigen, everzwijnen, reeën en bevers komt meer en meer voor.

David Deheyder, dienstbetoonaconsulent

Ook schade door vernatting is een bijkomende last die steeds meer opduikt, vooral de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant worden hiermee geconfronteerd. De populatie bevers is de laatste jaren dan ook fors gegroeid. De bever is een beschermde diersoort die niet mag bejaagd worden, maar door het bouwen van dammen de waterhuishouding van sommige gebieden sterk kan verstoren en veranderen. Door de veranderde waterhuishouding kunnen sommige percelen in de buurt van het leefgebied van deze bevers te maken krijgen met verhoogde en langdurige vernatting. Deze percelen worden dan moeilijker bewerkbaar en zijn voor sommige gewassen niet bruikbaar. Graspercelen kunnen minder worden gemaaid en lijden ook onder kwaliteitsverlies.

Schadevergoeding

Bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) kan er voor de wildschade steeds een dossier worden opgestart voor tussenkomst in de schade. Hiervoor is een forfait voorzien van 300 euro. Alle schade die boven dit bedrag komt, kan worden vergoed. Vroeger was dit een omslachtig werkje waarbij je duidelijk moest aangeven om welke percelen het ging, dit met ligging en kadastrumnummer. De website/app Wild in Zicht om dit aan te geven is gewijzigd. Op basis van een adres kan je percelen op kadastrumniveau opzoeken en aanduiden. Deze komen dan in een lijst

Boerenbond dienstbetoon

Heb je een vraag voor David of een van zijn collega's van dienstbetoon, neem dan zeker contact via 016 28 61 61. Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

terecht waarbij je de geleden schade kan aangeven. Je moet wel via je e-ID of Itsme-account inloggen om de juiste persoonsgegevens te uploaden. Ook bewijsmateriaal (onder meer foto's en schattingsverslag) kan je via deze weg doorgeven. Op basis van het dossier zal het ANB bekijken of je in aanmerking komt voor een schadevergoeding.

Bever verplaatsen

Op sommige plaatsen komt de habitat van de bever echter in conflict met de habitat van de mens zoals landbouw of bewoning. Daarom werd de mogelijkheid gecreëerd om op conflictlocaties snel in te grijpen. Dit werd vastgelegd in het soortenbeschermingsprogramma. Dit programma bevat een algemene afwijking voor waterbeheerders die hen toelaat onder strikte voorwaarden in te grijpen om mogelijke economische schade te voorkomen in geval van wateroverlast. De waterbeheerders kunnen beverdammen verlagen of verwijderen. Daarnaast kunnen zij op vraag van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) waar nodig ook bevers vangen en verplaatsen.

Meld alle schade

Wel is het belangrijk om alle schade te melden, op basis van de meldingen beoordeelt het agentschap of er overlast is. Met andere woorden: als er niet wordt gemeld is er geen overlast! Je kan de schade melden via <https://eloket.natuurenbos.be/wildinzicht/melding>. Het melden en registreren van deze verliezen kan in een later stadium ook meegenomen worden in een fiscale aangifte als uitzonderlijk verlies. ■

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden. De meest actuele informatie vind je op www.boerenbond.be/vorming

Alle provincies

Aanvullende opleiding fytolientie: De invloed van het weer op gewasbescherming

Spreker: Thomas Lemmens
 • 5 september, 20 uur
 ■ Onlinevorming
 ⓘ Info en inschrijvingen (verplicht) via boerenbond.be/Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolientie: Eerste Hulp Bij Vergiftiging

Spreker: Veerle Maertens
 • 10 september, 20 uur
 ■ Onlinevorming
 ⓘ Info en inschrijvingen (verplicht) via boerenbond.be/Boerenbond

Basisopleiding Fytolientie P2 Landbouw online

Spreker: divers
 • Op ma- en woe-avonden, start op 11 september
 ■ Online
 ⓘ Info en inschrijvingen (verplicht) via boerenbond.be/Boerenbond

Online: infosessie over werken als zorgboerderij

Spreker: Mieke Braet
 • 12 september, 11 uur
 ■ Onlinevorming
 ⓘ Info en inschrijven (verplicht) via groenezorg.be/SteunpuntGroeneZorgvzw

Demo-namiddag over bodemkwaliteit

Met 5 sprekers
 • 12 september, 13.30 uur
 ■ Ledegem
 ⓘ Info en inschrijvingen (verplicht) via boerenbond.be/Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolientie: Wegwijs op fytoweb.be

Spreker: Gert Van de Moortel
 • 12 september, 20 uur
 ■ Onlinevorming
 ⓘ Info en inschrijvingen (verplicht) via boerenbond.be/Boerenbond

West-Vlaanderen

Unesco Werelderfgoed Westhoek

Spreker: Ann-Sophie Decroos
 • 10 september, 20 uur
 ■ 't Rooneplezier, Houthulst
 ⓘ Info via boerenbond.be/RegioraadIeper-Poperinge

fyto licentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolientie.

Pivabo nieuwe importeur GreenTec-maaiarmen

MECHANISATIE Sinds deze zomer is Pivabo uit Kortrijk invoerder voor België en Luxemburg van het Deense kwaliteitsmerk GreenTec. Het innovatieve hybride-armsysteem, de gedetailleerde afwerking en het uitgebreide productaanbod spraken zaakvoerder Philippe Pieters zozeer aan dat een gesprek tussen Pivabo en GreenTec niet lang kon uitblijven.

"GreenTec is voor ons de ideale aanvulling op het gamma armen dat we reeds in België verdelen. We spreken hier over één van de topmerken inzake achterop gemonteerde maai- en snoeimachines, een segment waar we tot op heden niet altijd de ideale machine konden aanbieden. Ook het zeer uitgebreide gamma eigen ontwikkelde werktuigen sprak mij enorm aan."

De samenwerking startte op 1 juli. GreenTec wordt, net zoals de andere merken, verdeeld via het bestaande Pivabo-dealernetwerk. De Pivabo-vertegenwoordigers zullen zowel eindklanten als dealers bijstaan in sales en opleidingen. Pivabo tekent present op Demogroen en presenteert er een voorsmaakje uit het veelzijdige GreenTec-aanbod. "We zijn erg blij met Pivabo als onze nieuwe BeLux-importeur. Pivabo's streven naar kwaliteit en uitzonderlijke klantenservice sluiten perfect aan bij de waarden van GreenTec. We geloven dat dit partnerschap onze aanwezigheid in België zal versterken en klanten zal voorzien van kwaliteitsvolle maai- en snoei-oplossingen in het landschapsonderhoud", aldus Kim Brodersen mede-eigenaar en verkoop- en marketingmanager bij GreenTec. ■

Jo Gennez

www.pivabo.be

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Melissa Sentobin
behaalde een diploma ergotherapie
maar de liefde voor de sector kwam
bovendrijven en intussen is ze aan
de slag als tuinbouwleidster.

Starterscursus type A

“Ik heb nu zicht
op het bredere plaatje”

Melissa groeide op op een boerderij
maar had geen theoretische kennis.
Dus vond ze het niet slecht om extra
kennis op te doen. En dat heeft ze in
de starterscursus meegekregen. “Met
name bedrijfseconomisch stond ik
niet zo sterk.” zegt ze zelf. “Ik begrijp
dankzij de starterscursus meer van
de economische cijfers, op dat vlak
vind ik het zeker een aanrader.”

Wil jij een land- of tuinbouwbedrijf
opstarten of overnemen, of over-
weeg je een carrière in de land- of
tuinbouw? Dan is de starterscursus
de beste basisopleiding en ideale
voorbereiding. Deze cursus leidt
naar het installatieattest, dat recht
geeft op financiële ondersteuning
via het Vlaams Landbouwinveste-
ringsfonds (VLIF). Dit najaar start
op verschillende locaties in Vlaan-
deren de type A-cursus.

Schrijf je in via www.boerenbond.be/starten-land-tuinbouw.
Online vind je alle praktische info, stel je vragen via vorming@boerenbond.be.

 **BOEREN
BOND**
vormt

DAG VAN DE LANDBOUW ZONDAG 15 SEPTEMBER

Grove groenten in het kwadraat

KAPellen In Kapellen zetten drie
broers en hun zus – Louis, Peter, Ludo
en Sofie – als derde generatie het
bedrijf van hun ouders verder. Toen de
vorige generatie geen vergunning kreeg
voor een nieuwe koeienstal, maakten
zij de overstap naar grove groenten. Ze
baten eveneens een hoevewinkel uit.
De familie Bresseleers vindt het con-
tact met de consument heel belangrijk.
Ze levert elke dag kwaliteitsvolle lokale
seizoensproducten tegen een eerlijke
prijs. Alles komt rechtstreeks van het
veld en gaat dan de winkel in. De rekken
worden aangevuld met enkele produc-
ten van collega-landbouwers. Na een
lange verbouwperiode neemt de fami-
lie eindelijk haar nieuwe gebouwen in
gebruik. Met de nieuwe gebouwen wil
ze ook nog verder inzetten op verbre-
ding. Zo zijn er plannen voor kook-
workshops met eigen seizoensproduc-
ten en is er ruimte voorzien om aan
landbouweducatie te doen.

**Familie Bresseleers,
Ertbrandstraat 46**

Hoeve-ijs om van te smullen

BRECHT Lode nam in 2011 het melk-
veebedrijf van zijn ouders over. De
passie voor landbouw zit in de genen,
want net als hijzelf, en zijn vader, was
ook zijn grootvader landbouwer. Op
het bedrijf dat Lode verder uitbouwde
staan ondertussen 160 melkkoeien
met bijbehorend jongvee. De koeien
worden twee keer per dag gemolken in
een 2 x 11 visgraat. Op het bedrijf wor-
den gras, mais en voederbieten geteeld
voor het ruwvoer van de koeien. Lodes
vrouw Tine stapte in 2020 mee in het
bedrijf en startte met het verwerken
van melk tot Romie's Hoeveijs. Een
winkel openen was een droom die ze al
even koesterde toen ze nog als ver-
pleegster in een rusthuis werkte. In het
winkelje zijn ook producten verkrijg-
baar van andere landbouwers. Het
bedrijf bevat oude gebouwen die goed
onderhouden worden. In onzekere tij-
den halen Lode en Tine het maximale
uit hun huidige infrastructuur.

**Lode en Tine Van Rompaey -
Van De Mierop, Paepstraat 1A**

Onderzoek naar herstel- maatregelen Groot Schijn

PROJECT Binnen het integraal
project Groot Schijn werd er
opdracht gegeven aan Witteveen
en Bos om een studie uit te voe-
ren rond mogelijke herstelmaat-
regelen in het afstroomgebied.
Hierbij denkt men onder meer
aan zaken zoals structuurherstel,
hermeandering en extra natte
natuur.

Thematische en gebiedsgerichte analyse

Het onderzoek splitst zich op in
twee aspecten. Enerzijds wordt er
een thematische analyse uitge-
voerd van het afstroomgebied
waarbij men kijkt naar mogelijk-
heden voor onder andere natte
natuur, waterberging, meande-
ring, oeverprofilering, waterge-
bonden fauna en recreatie.
Anderzijds wordt er ook een
gebiedsgerichte analyse uitge-
voerd waarbij het afstroomgebied
wordt opgesplitst in negen zones.
Van het brongebied in Malle,
Brecht, Zoersel en Schilde tot en
met de provinciale domeinen
Sterckshof en Rivierenhof.

Verder verloop

Het ontwerp van de studie zal
besproken worden op het vol-
gende overleg van het integraal
project dat momenteel gepland
staat voor begin september.
Hier zal besproken worden op
welke zaken effectief zal worden
ingezet. ■

Lore Van Looveren, regioconsulent
lore.van.looveren@boerenbond.be

DAG VAN DE **LANDBOUW**
ZONDAG 15 SEPTEMBER

Boeren op een boogscheut van de hoofdstad

HULDENBERG In de groene oase tussen Brussel en Leuven ligt in Huldenberg Hof Ter Vaeren, waar melkvee en akkerbouw de hoofd takken zijn. Walter en Koen Vanacker zijn hier al de derde generatie. Hun zoogkoeien zijn van het Belgisch witblauw vleestype; de 75 melkkoeien behoren tot het dubbeldoel witblauwtype. Qua akkerbouw telen ze hier suikerbieten, aardappelen, granen en mais, op in totaal 100 ha akkerbouwgrond. Een deel van de melk wordt verwerkt tot onder meer ijs, boter, yoghurt, kaas, karnemelk, chocomousse en rijstpap, allemaal aangeboden in de eigen hoeve winkel, bemand door Karin. Om 13 uur is er een tractorwijding op de boerderij, georganiseerd door Groene Kring Midden-Brabant. Tijdens de dag kunnen bezoekers het landbouwbedrijf vrij verkennen langs een parcours van wist-je-datjes. Wie wil, kan deelnemen aan de barbecue, verzorgd door Landelijke Gilde Ottenburg.

Hof Ter Vaeren, Wolfshaegen 5

Loonwerk en akkerbouw

LEEFDAAL Het bedrijf van Yves en Brenda is gelegen in het landelijke Leefdaal, tussen Brussel en Leuven. Het loonwerkbedrijf werd opgestart in 2008, waarvan de eerste twee jaar enerzijds bestonden uit het planten en rooien van aardappelen en anderzijds uit het persen van hooi en voordroog. Later zijn daar andere loonwerk takken aan toegevoegd zoals het spreiden van stalmest en compost, drijfmest spreiden, graan dorsen, mais planten en dorsen. Sinds dit jaar is het ouderlijk akkerbouwbedrijf overgenomen en toegevoegd aan het loonwerkbedrijf. Naast een perceel zonnebloemen gaat het over traditionele akkerbouwgewassen zoals tarwe, gerst, mais, koolzaad, bieten en aardappelen. De focus ligt op de aardappelen bestemd voor de frietindustrie. Het volledige bedrijf, waaronder het uitgebreide machinepark, kan vrij bezocht worden. Er wordt extra uitleg, hapjes, drankjes en kinderanimatie voorzien.

Loonwerk- en akkerbouwbedrijf, Tervuursesteenweg 470

Ruimtelijke ordening

Aankondiging openbare onderzoeken Brabantse Kouters

GRUP Westrode Morgen

Op 24 mei keurde de Vlaamse regering de startnota over het GRUP Westrode Morgen goed. Momenteel loopt nog tot 4 oktober een publieke consultatie over deze startnota. Je kan deze documenten inkijken bij de gemeente Meise of via <https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/WestrodeMorgen>. Je leest er ook hoe je een inspraakreactie kan formuleren. Voorts wordt er een publiek informatiemoment georganiseerd in de vorm van een informatiemarkt op dinsdag 10 september van 16 tot 19 uur in Zaal De Eendracht, Jan Hammeneckerstraat 33 in Meise.

Landinrichting Groene Noordrand

Het ontwerp-landinrichtingsplan voor de Groene Noordrand ligt van 15 augustus tot 15 september in openbaar onderzoek. Je kan het plan inkijken via www.vlm.be/nl. Hoe je je opmerkingen kan formuleren, vind je eveneens op deze website.

Boerenbond volgt beide plannen op samen met het bestuur van de bedrijfsgilde en regionaal Brabantse Kouters en zal eveneens de nodige reactie formuleren. ■

Lien Vandebroek, regioconsulent
lien.vandebroek@boerenbond.be

10 jaar Limburgs wijnbouwonderzoek

WIJNBOUW Op 8 augustus vond in Alden Biesen de viering plaats van 10 jaar Limburgs wijnbouwonderzoek. Gedeputeerde voor Landbouw Inge Moors kon als voorzitter van pcfruit, waar het Kennis- en onderzoekscentrum Wijnbouw gevestigd is, trots medelen dat er in het voorbije decennium een vervijfvoudiging van het Limburgse wijnbouwareaal plaatsvond. Het begon in 2012 toen toenmalig Vlaams minister-president Kris Peeters een rondetafel over wijnbouw organiseerde om de sector vooruit te helpen. Want hoewel de wijnbouw als een nieuwe, maar veelbelovende tak van de Vlaamse land- en tuinbouw beschouwd werd, kende hij enkele grote obstakels. Zo biedt de klimaatopwarming kansen voor druiventeelt in onze regio, maar de grilligheid van het weer houdt ook heel wat risico's in. Tegelijk vraagt de opstart een erg grote investering want de eerste vijf jaar dragen wijnranken geen druiven. Bovendien moet een wijnbouwer een enorm veelzijdige kennis bezitten. Daarom werd binnen pcfruit een Kennis- en onderzoekscentrum Wijnbouw opgericht met middelen uit het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK). De voorbije tien jaar werd er heel wat bereikt. Meer daarover lees je op www.boerenbond.be/10-jaar-wijnbouw. ■

Bron: provincie Limburg

Kom naar het maisdoolhof in Peer

EVENEMENT Traditiegetrouw is er ook dit jaar weer een maisdoolhof in Peer! In een labyrint van 3 ha werden 1,5 à 2 km aan paadjes aangelegd. In deze sportzomer hebben de initiatiefnemers als extraatje ook de olympische ringen in het labyrint verwerkt. Aan het maisdoolhof is er ook speelweide. De groene oase is puur genieten van het buitenleven. Voor de kinderen is er een enorme stroberg, een slingertouw, een blotevoetenpad, een uitdagend fietsparcours, een klimtoren en je kan er kennismaken met een heleboel knuffeldiertjes. Het zomerterras biedt een ruime drankenkaart en kleine versnaperingen. Maisdoolhof Peer is alle dagen open van 10 tot 18 uur, nog tot en met 1 september. ■

Machteld Steensels, regioconsulent
machteld.steensels@boerenbond.be

DAG VAN DE **LANDBOUW**
ZONDAG 15 SEPTEMBER

De groenste peren

HALEN In Halen ligt het perenbedrijf van de familie Nickmans. Mark is getrouwd met Wendy en ze hebben twee dochters: Britte en Marit. Die laatste stapte net mee in het bedrijf. Hier worden uitsluitend peren geteeld. Opslag en sortering gebeurt uiteraard voor de eigen productie en voor derden. Om dit zo milieubewust mogelijk te doen, zijn enkele jaren geleden alle koelinstallaties omgebouwd van freon naar ammoniak. De verlichting gebeurt met led en

zonnepanelen zorgen voor groene stroom. Mark gaat er prat op de groenste peren te telen! Op dit bedrijf kan je uiteraard heel veel peren zien tijdens Dag van de Landbouw. De pluk zal dan net ten einde zijn, maar bezoekers nemen een kijkje bij de sortering, de frigo's en het machinepark. Dit bedrijf maakt deel uit van een cluster met twee andere bedrijven uit de buurt: de Linkertse aardbeienautomaat en biogroentebedrijf Biovan.

Fruitbedrijf Nickmans, Bloemendaalstraat 203

DAG VAN DE LANDBOUW

ZONDAG 15 SEPTEMBER

Sierteelt en groenvoorziening

DESTELBERGEN Viaverda is het Oost-Vlaamse praktijkcentrum voor land- en tuinbouw, gespecialiseerd in sierteelt en groenvoorziening. Via onderzoek, demonstraties en voorlichting brengt Viaverda innovaties in teelten en technieken tot bij de teler. Op de velden en in de serres worden duurzame technieken, toekomstgerichte technologieën en nieuwe teelten getoond. Hoe worden de verschillende producten zoals snijbloemen, potplanten of bomen geteeld, en hoe hou je ze het best in huis of tuin? Voor één dag stelt Viaverda onderzoeksfaciliteiten, proefvelden en proefserres open voor het brede publiek. Je krijgt rondleidingen door de verschillende teelten en experts vertellen je alles over het onderzoek dat ze doen. Kom alles te weten over de teelt van bloemen en planten, en hoe ze te gebruiken en te onderhouden. Viaverda voorziet animatie en je kan napraten bij een hapje en een drankje.

Viaverda-site Destelbergen, Schaessestraat 18

Wijnen met karakter

LAARNE In 2019 namen Caroline De Meyer en Luc Pieters de beslissing om een experimentele proefwijngaard te starten met 250 wijnstokken. Een positieve evaluatie volgde en een jaar later plantten Caroline en Luc op een hectare grond tegenover hun huis bijkomend 3200 stokken. De keuze voor traditionele rassen zoals Auxerrois, Chardonnay, Merlot, Pinot Noir en Pinot Blanc en twee Italiaanse druiven, Nebbiolo en Barbera, weerspiegelt niet alleen hun expertise, maar ook hun persoonlijke voorkeur voor wijnen met karakter. In 2023 werd een nieuwe vinificatieruimte voltooid en een kelder voor de houten vaten. Verken het wijndomein aan de hand van een uitgestippeld parcours. Wandel door de nieuwe vinificatieruimte. Je ziet er al het materiaal dat nodig is om van druiven wijn te maken. Infoborden leggen duidelijk uit welke machines Luc en Caroline gebruiken om de wijngaard zo optimaal en milieuvriendelijk mogelijk te verzorgen.

Caroline De Meyer en Luc Pieters, Koewegstraat 4A

Klemtoon op hedera

LOCHRISTI Handelskwekerij De Mol Frank-Verlee startte in 1991. Samen met tien vaste arbeidskrachten worden vandaag jaarlijks 2 miljoen hedera's op een totale oppervlakte van 11.000 m² serres gekweekt. Daarnaast worden een 30-tal exotische hangplanten in kleinere aantallen geproduceerd. De exotische planten worden ook gekweekt op een temperatuur van 14 graden, afgestemd op de hedera. Ondanks deze 'koude' omstandigheden voor exotische planten slagen Frank en Els erin om zeer kwalitatieve planten te kweken. Ook wordt al jaren ingezet op automatisatie. Bij alles wat Frank, Els en dochter Nette ondernemen hebben ze aandacht voor het milieu, arbeid en energie. Frank, Els en Nette leiden de bezoekers rond in groepen van ongeveer vijftien personen. Vrijwilligers en familieleden houden een bar open in de grote tuin naast de serre. Voor de jongsten is er een springkasteel.

Frank en Els De Mol-Verlee en Nette, Oude Veldstraat 92

© SHUTTERSTOCK.COM

Hiaten in provinciaal waterkwaliteits- en stikstof-beleidsplan aangekaart

WATER EN STIKSTOF De provincie West-Vlaanderen lichtte op twee publieke infomomenten haar waterkwaliteits- en stikstofbeleidsplan toe aan het bredere publiek. Gezien de nauwe betrokkenheid van de land- en tuinbouwsector in beide thema's werden deze plannen dan ook besproken op het provinciaal bestuur Boerenbond West-Vlaanderen. Dit leidde tot een schrijven aan de gedeputeerde van Landbouw Bart Naeyaert.

Inhoud

Er werd vooreerst geduid dat het nemen van enig initiatief door de provincie een goede zaak is. Er wordt vastgesteld dat ondanks een brede analyse en betrokkenheid van diverse actoren in de problematieken van de actieplannen, de veranderingsvoorstellen vooral richting landbouw kijken. Het waterkwaliteitsplan zoekt uitvoering te geven aan de EU-verplichtingen met betrekking tot water en gaat dus veel verder dan enkel de MAP-problematiek. De ecologische en chemische waarden (waaronder fyto en biologisch leven) van

water staan immers centraal. Binnen het waterverhaal vraagt het provinciaal bestuur van Boerenbond meer aandacht voor de problematiek van overstorten, een snellere waterbodemsanering, afspraken met andere regio's/landen, onderhoud van provinciale waterlopen enzovoort. Maar er moet naast aandacht voor vulplaatsten ook aandacht zijn voor het aanbod aan publieke fytopoelplaatsen. Rond het stikstofverhaal willen we graag ook de betrokkenheid van andere actoren (waaronder industrie en transport), een concrete timing van een socio-economische impactstudie, een bijgestuurde benadering van groene provinciale domeinen in functie van de SBZ-doelen ... Het ondersteunen van bedrijfsmetingen en scans inzake stikstof verdient een pluim. Terwijl de ontwikkeling van een provinciale grondbank voor aankoop van (ruil-)gronden voor ons dan weer uit den boze is. ■

Hans Mommerency,
provinciaal secretaris,
hans.mommerency@boerenbond.be

DAG VAN DE LANDBOUW

ZONDAG 15 SEPTEMBER

Praktijklessen dierenzorg

ROESELARE De volledig gerenoveerde Daiselhoeve maakt deel uit van het Vrij Agro- en Biotechnisch Instituut (VABI) in Roeselare. De gebouwen werden gerenoveerd met behoud van de oorspronkelijke bouwstijl van de oude schuur. De hoeve wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de praktijklessen dierenzorg, maar soms ook voor een aantal lessen landbouwteelten en tuinaanleg/groenonderhoud. Er zijn op de hoeve heel wat dieren te zien zoals diverse soorten schapen en geiten, pony's, paarden, verschillende knaagdieren en konijnen, maar ook heel wat soorten volièrevogels en neerhofvogels. Daarnaast worden op kleine oppervlaktes vroege aardappelen geteeld, korrelmais, witte- en rodekolen. Je kan een rondleiding volgen door de gebouwen en tussen de weides. Het binnenplein zorgt voor de 'oude' sfeer van de vroegere landbouwbedrijven en zorgt automatisch voor een zekere gezelligheid.

De Daiselhoeve VABI, Wagenstraat 40

Ontdek alle bedrijven op
www.dagvandelandbouw.be

Commerciële berichten

Verschillende

Te koop Hamme - Houten aardappelkisten
1250 kos 25 euro/kist onmiddellijk bruikbaar - **Transportbanden 6 m, Spiessens, 1750 euro - 9 m, zonder merk 1250 euro** hallenvuller en opschepper
T. 0475 46 27 89 of 0475 46 71 53

Rollend materiaal

Gezocht: Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

Gezocht: verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

Serres

Gevraagd tuinbouwserres voor afbraak.
Wij vermaken deze tot hobbyserres. Bijzondere voorkeur type Voskamp-Vrijland. **Hobbyserres Stappaerts**
0498240430
kim@hobbyserresstappaerts.be

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
Tel. 0475-555834

NER-D te koop/gevraagd.
Contacteer 't Boerenhuys vrijblijvend via
050/70 80 80 of
info@boerenhuys.be

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT: - oude vrachtwagens, tractoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
T. 0475 73 18 59 ook WE

VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje en we komen eraan.

Ontdek ons aanbod op **WERKERS.BE**

"Gevraagd: chauffeur CE (vervoer van varkens)"

DEWYSE
VARKENS & DEENSE ZEUGEN
DEKRIJPE DEENSE ZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 99 (Hugo)
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

Laat zien hoe groot je kan zijn

Contacteer ons via mediaservice.be

Mediaservice
gericht adverteren

AERTSEN MAKELAARS
je houvast in vastgoed.

AERTSEN
makelaars

AGRARISCH VASTGOED
Noorderkempen

INFO@AERTSEN.BE
03 270 76 25
HUFFELPLEIN 1, LOENHOUT
BIV 512.609

VERKOOP, ADVIES & BEMIDDELING

- Landbouwgronden
- Land- en tuinbouwbedrijven
- Melkvee-, varkens- en kippenbedrijven

AERTSENMAKELAARS.BE

agridoor MADE IN BELGIUM BY AGRIDOOR
Hostede 1 - 8690 Hoogstade
058 62 86 77
058/62 86 78
www.agridoor.be

- Kunststof deurblad standaard grijs
- Vochtbestendig
- Hoekkozijn in inox met rubberafdichting
- Slot- en scharnieren in inox-uitvoering
- Kunststofkrukarmatuur met ronde handgrepen

Simply the best

ALV
tanks en pompen | tankcontrole
plaatsen installeren onderhoud | saneren mazouttanks

ALV bvba | Gotevlietstraat 42 | 8000 Brugge | T 050 31 84 87 | www.tc-alv.be

de bree solutions
Bestel nu **VLACO**-compost
Erkend koolstofrijk product voor aanvraag subsidie

Oostende
050 72 87 30
compost@debree.be

Verhoog de bodemvruchtbaarheid van uw landbouwgrond

REINIGING EN ONTSMETTING
HQ-DENUCLEAN OX PT4 & PT5

- * Verwijdert biofilm, ijzer- en kalkaanslag
- * Voorkomt dicht nippels, drukslangen
- * Voorkomt de groei van ziekteverwekkers
- * Toegelaten bij gebruik in drinkwater bij dieren
- * Gestabiliseerde waterstofperoxide met fosforzuur, stabilisatoren en surfactanten.

HQ-LINE BV
TEL.014-308431 | www.hq-line.be | info@hq-line.be

Omni Power

De voordelen van een batterijsysteem voor industrie en landbouw

LFP-batterijen - brandveilig, duurzaam en zonder verlies van performance

Contacteer Jency Merlier
+32 497 72 52 06
E: jency@Omnipower.be
W: www.Omnipower.be

DE REFERENTIE
voor precisie zaaien en schoffelen

MONOSEM

SPECIALE VOORSEIZOEN VOORWAARDEN

Vanaf nu bij iedere voorseizoen aankoop krijgt u een **8%** korting cumuleerbaar met een korting tot **6%** voor vervroegde betaling!

DistriTECH
JOSKIN

Neem contact met ons op voor meer informatie!
www.distribtech.be

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouwen milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zittagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

**Let op:
enkele vaste
afspraken
wijzigen**

Antwerpen	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	3 sep	dinsdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	4 sep	woensdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	5 sep	donderdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	Boerenbond, Maal 1
Vlaams-Brabant	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	2 sep	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	3 sep	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	11 sep	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	5 sep	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	12 sep	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	SBB, Staatsbaan 106
Limburg	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	3 sep	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	11 sep	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	5 sep	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16
Oost-Vlaanderen	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	10 sep	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	11 sep	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	12 sep	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	10 sep	2e en 4e dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	5 sep	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	5 sep	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	10 sep	2e en 4e dinsdag (14.00-16.00)	0477 34 17 77	SBB, Gentseweg 188
West-Vlaanderen	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	2 sep	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare	3 sep	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne	4 sep	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem	3 sep	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A (opgelet: nieuwe locatie)
Gistel	3 sep	1e en 3e dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Cultureel Centrum, Hoogstraat 1
Ieper	3 sep	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	4 sep	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	5 sep	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur
is gratis

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden
van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur)
Lieven Vancoillie (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Gennez (redactiecoördinator),
Ivan De Clercq, Tom Dewanckele en
Sanne Nuyts (journalist),
Agnes Robeyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 63 01

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frans De Wachter, gedelegeerd bestuurder Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.

Gemiddelde oplage per nummer 14.419 ex.

Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is
steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar
ria.torbeyns@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens
van je consultant, het startuur van
een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Twitter,
[@boerenbond](https://twitter.com/boerenbond)

© LIESBET CORTHOUT

Vakantielectuur

Wie mij een beetje kent, weet dat ik gek ben op Portugal. Mijn Portugees oefen ik onder andere door enkele Portugeestalige accounts te volgen op de sociale media. Zo is er @carlosnevesagricultor op Instagram. Carlos is melkveehouder in het noorden van Portugal en hij gebruikt het internet om het grote publiek te vertellen over de sector. Een tijdje geleden bundelde hij zijn columns in een boek, en dat werd mijn vakantielectuur. Uit de verhalen bleek dat er uiteraard veel verschillen zijn tussen zijn bedrijf en dat van een Vlaamse boer. Je kan het Portugese weer nu eenmaal niet vergelijken met dat bij ons. Maar er zijn ook duidelijke overeenkomsten. Ook in Zuid-Europa staat de sector voor grote uitdagingen op het vlak van milieu, klimaat, dierenwelzijn ... Thema's die de boer in zijn boek probeert te duiden voor een lekenpubliek. Wat mij vooral aansprak, is de positieve kijk die Carlos heeft op de toekomst. "Melkproductie maakt al 10.000 jaar deel uit van de wereldgeschiedenis, en een paar decennia van de familie-geschiedenis van onze boeren. We melken al langer dan gisteren, we gaan er morgen echt niet mee stoppen", vertelt hij in een van zijn eerste stukjes. *Obrigada* Carlos, voor dit mooie perspectief. ■

Liesbet Corthout

adjunct-hoofdredacteur Boer&Tuinder
liesbet.corthout@boerenbond.be

**"We melken al langer dan
gisteren, we gaan er morgen
niet mee stoppen."**

Caprinehoeve zet deuren open tijdens Dag van de Landbouw

“Hoeve-ijs van geitenmelk is verfrissend voor iedereen”

Gits is een deelgemeente van Hooglede en is bij sommigen misschien nog gekend van het WK en BK veldrijden en wielrennen dat daar al meermaals plaatsvond. Op een kilometer rijden vanuit de dorpskern bevindt zich de Caprinehoeve. Een geitenmelkerij die sinds begin dit jaar werd overgenomen door Brecht Dewulf. In april opende zijn zus Delphine de deuren van een nieuwe ijshoeve met terras, waar ze artisaan hoeve-ijs verkoopt, gemaakt van de melk van de geitjes van haar broer.

Tom Dewanckele

© TOM DEWANCKELE

© DAVY COOGE

 Anja Lust (47) met kinderen
Brecht Dewulf (23) en Delphine Dewulf (20)

 Geitenmelkerij met gras, tarwe, mais en bieten

 Gits (West-Vlaanderen)

Brecht nam in 2020 het rundveebedrijf van zijn grootouders in Jabbeke over. Hij heeft daar geiten aan het rundvee toegevoegd en is beginnen melken in een oude, omgebouwde stal. Toen hij het bedrijf wou uitbreiden met een nieuwe geitenstal, kreeg hij daar door het stikstofakkoord geen vergunning voor. “Toen we te horen kregen dat Geert Vandecasteele op zoek was naar een overnemer voor de Caprinehoeve hebben we de sprong gewaagd en onze geiten naar hier verhuisd. Alles van opfok zit nu op ons bedrijf in Jabbeke en hier in Gits hebben we zo’n 1600 melkgeiten. Gelukkig is de verhuis vlot verlopen en was alles klaar voor de start van het lammerseizoen begin januari.”

Terug naar de landbouw

Toen Anja trouwde is ze van het ouderlijk landbouwbedrijf in Jabbeke naar Oostkamp verhuisd, waar ze als hobby wel nog wat dieren had. “Toen Brecht het bedrijf in Jabbeke overnam hebben we alle nutriëntenemissierechten aan hem overgelaten. Ik had ondertussen twee kinderdagverblijven, die ik nu eind vorig jaar overgelaten heb om hier op de Caprinehoeve mee te stappen in ons nieuw verhaal. Mijn man heeft vrij snel last van zijn astma als hij helpt bij de geiten en heeft dus zijn eigen job als vrachtwagenchauffeur. Dat zorgt er wel voor dat we ’s avonds over onze eigen dag kunnen vertellen tegen elkaar. Hier op het bedrijf hebben de kinderen ook hun eigen verantwoordelijkheden, waardoor we niet constant allemaal samen zijn. Dat zorgt voor ieder van ons voor een gevoel van vrijheid en zelfstandigheid.”

Taken goed verdeeld

Zus Delphine besloot dit voorjaar haar broer te volgen naar Gits. Ze opende begin april samen met mama Anja een gloednieuw ijssalon in een al eerder omgebouwde schuur. Deze zomer konden veel fietsers op het hoefeteras genieten van een ijsje of pannenkoeken op basis van de eigen geitenmelk. “Ieder-

een springt natuurlijk wel bij waar nodig, maar op zich zijn alle taken nu mooi verdeeld onder ons drieën. Mijn grootste taak is het dagelijks melken van de geiten. Dat gebeurt zij aan zij in een visgraat van twee keer 40. Brecht zorgt voor het voer met zijn landwerk, doet het uitmesten en helpt soms tijdens het melken. We hebben nog iemand extern die helpt bij de maaltijden en Delphine maakt en verkoopt nu dus ons ijs. We leveren aan enkele Delhaize-winkels, maar hebben ook verschillende klanten in Oostende en een golfterrein waar je ons ijs kan kopen.”

“Ijs van geitenmelk is ideaal voor wie een koemelkallergie heeft.”

Heerlijk ijs van geitenmelk

Veel mensen denken dat ijs van geitenmelk een andere smaak heeft dan ijs gemaakt met koemelk. Niets is minder waar. “Je proeft eigenlijk helemaal geen verschil, het smaakt heel gelijkwaardig. Het is maar als je de melk verhit dat de typische smaak van geitenmelk naar boven komt. Eens de geiten gemolken zijn, wordt de melk uit de tank gepasteuriseerd om er vervolgens een mengeling van te maken die 24 uur blijft rusten. Daarna wordt er ijs van gedraaid dat in kleine en grote potten verpakt en geëtiketteerd wordt. Ons ijs is voor mensen met een koemelkallergie een ideale oplossing om toch van een heerlijk ijsje te kunnen genieten. We merken dat bepaalde mensen daardoor van vrij ver toch specifiek naar hier komen voor ons ijs van geitenmelk. We willen hier verder op inzetten door binnenkort ook ijs aan te bieden voor mensen met diabetes en zijn ook aan het kijken om onze melk in yoghurt en kaas te verwerken. Anderzijds blijven we toch merken dat sommige mensen eerst graag eens een lepelje proeven om zeker te zijn van de smaak.”

Duurzaamheid

De melk die niet gebruikt wordt voor het hoeve-ijs, wordt geleverd aan de Bettinehoeve, een Nederlandse melkerij. Er wordt op de Caprinehoeve gestreefd naar zo veel mogelijk zelfvoorziening. “Brecht produceert ons eigen voer voor de geiten door gras, tarwe en mais te telen. Vorig jaar hebben we beslist om geen bietenpulp meer aan te kopen en zijn we die ook zelf gaan kweken. Krachtvoer is zo goed als het enige dat we nog toevoegen aan onze eigen voeding. We hebben zelfs een 15-tal runderen die het restvoer van de geiten opeten, op die manier gaat er niets verloren. We trekken die gedachte ook door in ons ijs, waar we zo veel mogelijk met zuivere producten werken zonder veel kleurstoffen te moeten toevoegen. Op het vlak van energie zijn we goed voorzien in zonnepanelen, maar hebben we daarbovenop recent een aanvraag ingediend voor het plaatsen van een windmolen. Als alles volgens plan verloopt, zou die tegen volgend jaar geïnstalleerd moeten zijn.”

Sociaal contact

Dankzij het sociale contact in het ijssalon en de groepen die op bedrijfsbezoek komen is er een goeie afwisseling tijdens de goedgevulde dagen. “Dankzij ons hoefeteras komt hier wel veel volk over de vloer. Gezinnen die een ijsje komen eten, mensen uit de buurt die melk komen kopen, het is echt een komen en gaan. Sommige dagen heb je hierdoor zelfs het gevoel dat je met de dagelijkse werkzaamheden moeilijk vooruit komt. We hebben overdag vrij veel groepen die op bedrijfsbezoek komen. Dat was al zo bij de vorige eigenaars en dat zetten we nu dus verder. Geert komt die bezoeken zelfs nog steeds mee begeleiden. Die afwisseling en het contact met de mensen maakt het echt leuk. Het geeft je voldoening en je voelt directe appreciatie voor je geleverde werk.” ■

Ontdek alle bedrijven op www.dagvandelandbouw.be

Bedankt Lucien!

Net voor ik dit dagboek schreef, heb ik nog een tochtje met de fiets gemaakt. En het verbaast mij dat alle velden toch weer mooi groen staan. Sommige velden met aardappelen al mooi in de bloem. Maisvelden waarin je zo verloren kan lopen. Ik moet eerlijk zijn, niet iedere vierkante meter staat overal even perfect. Ook diepe bandensporen zijn vaak nog zichtbaar. Wijlen Louis Houtmeyers, erevoorzitter van Boomtelersfederatie Noord-België, zei vroeger altijd: 'De natuur herstelt zichzelf'. Ook een groeiseizoen kent een cyclus die zich steeds uitrolt. Dat klopt nog steeds, maar lijkt toch ieder jaar moeilijker tot een goed einde te komen. En we zijn nog niet aan het oogsten, dus dat belooft. In de boomkwekerijsector zijn vooral je locatie, grondsoort en teelt bepalend voor hoe gelukkig je bent of was deze zomer. Ook het tijdig planten, afleveren van de

productie 2023-2024 en een groeizame zomer waren niet op ieder bedrijf een feest. Persoonlijk klaag ik niet, het had erger gekund, maar ook veel beter. Ik denk dat ik, net als de meesten, een beetje berust in wat ons overkomt. Een keertje vaker op Buienradar kijken, een keertje minder de berekening aan moeten zetten. Ieder nadeel had toch ook zijn voordeel, niet?

Met de Boomtelersfederatie Noord-België doen we in de zomer steeds drie bedrijfsbezoeken. Het is een formule die succesvol blijft. Ook deze zomer weer. Fijne ontmoetingen met collega-kwekers, en drie jonge bedrijfsleiders, die elk op hun manier gretig bouwen aan hun bedrijf. Heel veel respect voor hun aanpak en werklust, en niet op zijn minst voor de passie voor het vak. Het derde bedrijfsbezoek volgt nog begin september. Dat is een afsluitende bijeenkomst, steeds met een barbecue. Maar extra bijzonder omdat we daar Lucien Verschoren viëren. Zelf ken ik Lucien al meer dan 30 jaar, vanaf het moment dat ik mijn eerste vergaderingen bijwoonde van de boomtelersfederatie Noord-België. Van secretaris tot voorzitter, Lucien heeft het allemaal gedaan. Hij heeft onze sector veel geleerd met zijn wintercursussen. Brochures, reizen naar het buitenland, contacten met andere Europese boomkwekers ... Hij deed het allemaal uitmuntend. Beroepshalve was hij docent in het hoger onderwijs, waardoor veel van zijn studenten doorstroomden naar allerlei functies binnen proefcentra of andere diensten. Die goede contacten zijn nog steeds bruikbaar voor onze sector. Lucien gaat op pensioen, en moet dus verplicht een stap opzijzetten. Maar we gaan hem hopelijk nog wel vaak zien. Lucien, namens mijzelf, en heel de sector een heel grote dankjewel! De sector gaat je missen. Maar geniet van de extra vrije tijd, en blijf ons graag zien. ■

© JAN VANCAZEELE

Lucien heeft de boomkwekerijsector veel geleerd.

Kiezen voor bio, da's kiezen voor de toekomst van je bedrijf én de planeet

AGENTSCHAP
LANDBOUW &
ZEEVISSERIJ
Met steun van de Vlaamse overheid

Het hele bedrijf omschakelen naar bio hoeft je niet in een keer te doen

In de akkerbouw en groenteteelt is het bijvoorbeeld de gewoonte om **perceel per perceel, of teelt per teelt**, om te schakelen. Zo kan je de grond doorheen de omschakel jaren optimaal voorbereiden voor de biologische teelt, terwijl je gangbare percelen met 'cash crops' ervoor zorgen dat het inkomen tijdens omschakel jaren op pijl kan blijven.

Ook in de **dierlijke sectoren** kan je **stapsgewijs** omschakelen. Voor melkvee doe je dat door eerst het land en pas later het vee aan te melden voor omschakeling. Bij pluimvee en varkens schakel je eerst de uitloop om, en pas later de dieren. Of je start met nieuwe, biologische dieren.

Let op met **parallele productie**. Je mag bio en niet-bio enkel combineren op je bedrijf zolang het andere planten- of diersoorten betreft. Voor de percelen of diersoorten die je als 'bio' aanmeldt, dien je 100% het lastenboek te volgen. Niet helemaal duidelijk? We geven graag antwoord op al je vragen.

Bio zoekt boer begeleidt je kosteloos én op maat bij al je vragen omtrent omschakeling naar biologische landbouw. Een bedrijfseconomische doorrekening van jouw strategie rond omschakelen naar bio is bijvoorbeeld een goede voorbereiding die we samen kunnen aanvatten. **Contacteer Bart Thoelen (047 449 61 36) of Sander Van Haver (047 026 66 60) voor een persoonlijk gesprek**, of surf naar www.biozoektboer.be.

- **Consumenten willen bio!**
De Vlaming spendeert vandaag 31% meer aan bio dan in 2019. Met ons ecologisch bewustzijn groeit dus ook onze aandacht voor bioproducten.
- **Bio is ketensterk**
Vlaanderen kent wel 900 bereiders van biovoeding en meer dan 440 verkooppunten van bioproducten.
- **Omschakelen doe je niet alleen**
Financieel helpen premies je de omschakelingsjaren door. Tientallen praktijkprojecten en kundige adviseurs geven je technische steun op maat.

bio ZOEKT BOER
een gezamenlijk initiatief van Boerenbond, ABS en BioForum

DAG VAN DE **LANDBOUW**

VOLG DE SOCIALE MEDIA

ZONDAG 15 SEPTEMBER

Boeren zaaien voor
een betere toekomst

Het begint bij ons

44 land- en tuinbouwbedrijven
zetten hun deuren open
voor het publiek

ONTDEK ALLE BEDRIJVEN OP WWW.DAGVANDELANDBOUW.BE

EEN INITIATIEF VAN

radio2

de zondag

IN SAMENWERKING MET